

Sukupuolen representaatiot lumilautailukulttuurissa

Miten sukupuoli ilmenee Snowboard Magazinen Instagram-tilillä?

*Pro gradu -tutkielma
Kaarina Siltakorpi / 0443874
Audiovisuaalinen mediakulttuuri
Lapin yliopisto 2020*

Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta

Työn nimi: Sukupuolen representaatiot lumilautailukulttuurissa - Miten sukupuoli ilmenee Snowboard Magazinen Instagram -tilillä?

Tekijä: Kaarina Siltakorpi

Koulutusohjelma/oppiaine: Audiovisuaalinen mediakulttuuri

Työn laji: Pro gradu -tutkielma x Laudaturtyö __

Sivumäärä: 68

Vuosi: 2020

Tiivistelmä:

Lumilautailukulttuuri on näyttäytynyt lyhyen historiansa aikana monenlaisena sukupuolen näkökulmasta. Toisaalta laji on ollut hyvin maskuliininen eikä naisille ole tarjoutunut yhdenvertaista mahdollisuutta representaatioon, toisaalta se on taas ollut tasa-arvoisempi kuin esimerkiksi skeitti- tai surffikulttuuri.

Tutkielmani syventyy niihin tapoihin, joilla sukupuoli ilmenee lumilautailukulttuurissa. Feministisen mediatutkimuksen ja representaatiotutkimuksen käsitteiden avulla pureudun tutkielmassani sukupuolen representaatioihin aineistossa. Aineistona toimii Snowboard Magazinen Instagram-tilin julkaisut vuonna 2019.

Sukupuoli ilmenee aineistossa häivytettynä. Avaan sukupuolen häivytettyä luonnetta pukeutumisen ja toimijuuden kautta. Pukeutumisen perusteella sukupuolten välille ei voida tehdä eroa ja näin sukupuoli ei ilmene vaatetuksessa. Aineisto ei rakenna eroa sukupuolten välille vaan sukupuolet näyttäytyvät tasa-arvoisina toimijoina aineistossa. Aineistossa ei siis rakenneta keskenään erilaisia tai eri arvoisia toimijuuksia tai rooleja sukupuolille. Pohdin analyysissäni kuitenkin aineiston maskuliinisuutta, joka näyttää nousevan jatkuvasti esille, vaikka aineisto toisaalta näyttäytyy sukupuolineutraalina.

Aineiston perusteella lumilautailukulttuuri on edelleen miesvaltainen ja tietyssä määrin maskuliininen. Toisaalta sukupuolella ei näytä olevan merkitystä, sillä aineistossa korostuu lumilautailu ja lumilautailijat, ei heidän sukupuolensa.

Avainsanat: representaatio, sukupuoli, lumilautailu, feministinen mediatutkimus, sukupuoliteknologia

University of Lapland, Faculty of Art and Design

The title of the pro gradu thesis: Gender representations in snowboarding culture - How does gender appear in Snowboard Magazine's Instagram account?

Author(s): Kaarina Siltakorpi

Degree programme / subject: Audiovisual media culture

The type of the work: pro gradu thesis X laudatur thesis

Number of pages: 68

Year: 2020

Summary:

From gender equality's point of view snowboarding culture has gone through various changes in its short history. On the one hand it has been a masculine culture and women haven't gotten the same amount of representation in the media and on the other it has been more equal than skateboarding or surfing culture.

This paper deepens into the ways in which gender appears in snowboarding culture on social media. Through feminist media studies and representation research I examine gender representations in my research material. The research material consists of Snowboard Magazine's posts on Instagram during the year of 2019.

Based on my research gender appears faded. I demonstrate these ways it appears faded through the clothing and the active agency of the snowboarders. Snowboard Magazine's Instagram account doesn't build gender gap neither through stereotypical clothing nor gender roles. I do end up reflecting on the masculinity of the accounts gender representation even though it seems gender neutral at times.

Keywords: representation, gender, snowboarding, feminist media studies, gender technology

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	6
2 TEORIAN JA AIHEALUEEN ESITTELY	9
2.1 FEMINISTINEN MEDIATUTKIMUS	9
2.1.1 Feminismin suuntauksset tutkimuksessa	9
2.1.2 Subjekti	12
2.1.3 Vastakarvaan lukeminen	13
2.2 SUKUPUOLI	14
2.2.1 Sukupuolierot	14
2.2.2 Sukupuoliteknologia	15
2.2.3 Sukupuoli ja sen performatiivisuus	15
2.2.4 Feminiinisyys ja maskuliinisuus	17
2.3 REPRESENTAATIO	19
2.3.1 Konstruktiivinen näkökulma	21
2.3.2 Representaation politiikka	21
2.4 LUMILAUTAILUKULTTUURI	24
2.4.1 Lumilautailu mediassa	26
2.4.2 Sukupuoli lumilautailukulttuurissa	27
2.4.3 Tutkielmassa käytetyt termit	28
3 TUTKIELMAN KULKU	30
3.1 LÄHTÖKOHDAT	30
3.2 AINEISTO	31
3.2.1 Aineiston hankinta	32
3.2.2 Aineiston analyysi	33
4 HÄIVYTETTY, MASKULIININEN SUKUPUOLI	36
4.1 SUKUPUOLINEUTRAALI PUKEUTUMINEN	37
4.1.1 Vaatteiden istuvuus ei korosta sukupuolta	37
4.1.2 Väriyksen perusteella sukupuoli ei ilmene	41
4.1.3 Sukupuolineutraali vai maskuliininen pukeutuminen?	42
4.2 AKTIIVINEN TOIMIJUUS	47
4.2.1 Asiantuntijuus ei katso sukupuolta	47
4.2.2 Kuvateksteissä korostuu aktiivinen toimijuus, ei sukupuoli	49
4.2.3 Urheilumaailman sukupuoliroolien murtaminen	51
4.2.4 Sukupuolineutraali vai maskuliininen toimijuus?	54

5 PÄÄTÄNTÄ	58
5.1 NAISTEN ASEMA AINEISTOSSA	58
5.2 TULOSTEN ARVIOINTI	61
5.3 LOPUKSI	63
Lähteet	65
Verkkolähteet	67
Kuvat	68

1 JOHDANTO

Olen harrastanut lumilautailua 10 vuotta ja viime vuosina seurannut aktiivisesti lajia ja sen ammattilaisia sosiaalisessa mediassa. Kuvapalvelu Instagramissa seuran naisvaltaisia lumilautailutilejä kuten *girlsshred* ja *toohardsquad*. Kyseisillä Instagram-tileillä huomio keskittyy nimenomaan lumilautaileviin, skeittaaviin tai surffaaviin naisiin. Girlsshred-tili jakaa harrastajien videoita ympäri maailmaa, joukossa on usein suomalaisiakin. Toohardsquad taas on naisista koostuva lumilautailuporukka, jotka järjestävät leirejä ja tapahtumia naisille.

Samaistuttavien, tässä tapauksessa naispuolisten, esikuvien seuraaminen sosiaalisessa mediassa tuntuu tärkeältä. Vaikka ymmärrän, että en ole samalla tasolla kuin ammattilaskijat, samaistuttavien laskijoiden näkeminen mediassa motivoi yrittämään. Uskon representaatioilla olevan vaikutusta, sillä vaikka ne eivät heijastaisi suoraa todellisuutta ne ovat tärkeässä osassa luomassa mielikuvaa siitä kuka, ketkä ja millaiset tekijät saavat näkyä mediassa (Rossi 2015, 76).

Välillä olen seurannut suurimpien lumilautailulehtien, kuten *Snowboarder Magazine* ja *Transworld Snowboarding*, Instagram-tilejä ja olen ollut huomaavinani, että niissä naisten osuus kuvastosta on merkittävästi pienempi. Lindströmin pro gradu tutkielmasta *Freestyle-lumilautailun sukupuoli* selvisi vastoin odotuksiani, että lumilautailu on ollut jo aikoinaan sukupuolineutraalimpi laji kuin monet muut urheilulajit. Hän kuitenkin toteaa, ettei se ole täysin tasa-arvoinen, vaan sukupuolittuneisuus näkyy moninaisemmin ja erilaisemmissa asioissa. (Lindström 2012, 16.)

Olen kiinnostunut tutkimaan syvemmin minkälaisia sukupuolen representaatioita on lajin medioissa ja löytyykö mediakuvastosta tätä sukupuolittuneisuutta.

Valitsin sukupuolen representaatiot pelkkien naisrepresentaatioiden sijaan, sillä näin saan laajemman käsityksen Instagram-tilin tuottamista sukupuolen representaatioista. Laajempi sukupuolen tarkastelu antaa myös käsityksen siitä, missä määrin lajin parissa ylipäätään korostetaan tai keskitytään sukupuolen esille tuomiseen.

Tutkielmani tarkoitus on selvittää miten sukupuoli ilmenee Snowboard Magazinen Instagram-tilillä vuonna 2019. Näkökulmani representaatioihin on konstrukttiivinen, joka on yksi representaation ulottuvuuksista ja vastaa kysymykseen *“millaisen todellisuuden mediaesitys tuottaa ja millaisilla keinoilla”* (Seppänen 2005, 95). Näen siis representaatiot todellisuutta tuottavina esityksinä. Tutkin aineistoani sukupuoliteknologiana, joka tuottaa sukupuolta performatiivisesti eli toistoteoin (Rossi 2015, 28).

Esittelen ensin analyysiäni ohjanneen teorian ja tutkimusmenetelmän, feministisen mediatutkimuksen. Avaan käyttämiäni käsitteitä kuten representaatio, sukupuolen performatiivisuus, sukupuoliteknologia ja feminiinisyys sekä maskulisuus. Avaan myös lumilautailukulttuurin vaiherikasta historiaa ja sen käytäntöjä sukupuolen näkökulmasta.

Seuraavaksi avaan tutkielman kulkua ja sen vaiheita, jonka jälkeen siirryn tuloslukuihin. Aineistossani nousi esiin yksi selkeä tulos, joka on häivytetty, mutta toisaalta maskuliininen sukupuoli. Tulosluvuissa kerron, kuinka Snowboard Magazinen Instagram-tili luo todellisuuden, jossa sukupuoli ei ole keskeisessä osassa lumilautailukulttuurissa eikä näin ilmene selkeästi. Analyysissäni olen jaotellut sukupuolen ilmenemisen pukeutumiseen ja tekemiseen. Päädyn analyysissäni pohtimaan lopuksi sitä, onko sukupuolen häivytetty luonne sittenkään niin yksiselitteinen. Onko aineiston sukupuoli kuitenkin enemmän maskuliininen?

Lopuksi päätännässä pohdin naisten vähäistä määrää aineistossa sekä sitä, mikä siihen on johtanut ja miksi olisi tärkeää saada lisää naisia lumilautailun pariin. Pohdin mahdollisuuksia jatkotutkimukselle sekä mietin tutkielmaani taaksepäin: mitä olisi voinut tehdä toisin?

Keskustelen tutkielmassani pääasiallisesti Judith Butlerin, Leena-Maija Rossin sekä Holly Thorpen tekstien kanssa. Kyseiset henkilöt ovat tutkineet ja kirjoittaneet representaatiosta nimenomaan sukupuolen näkökulmasta ja ovat merkittäviä tekijöitä aihepiirini saralla. Liityn tutkielmallani laajaan keskusteluun sukupuolten representaatiosta mediassa keskittyen lumilautailukulttuuriin.

2 TEORIAN JA AIHEALUEEN ESITTELY

Tässä luvussa esittelen teoreettisen viitekehykseni, sekä avaan käyttämiäni termejä. Ensimmäisenä avaan teorioita sekä tutkimusmenetelmiä analyysini takana. Liityn tutkielmallani feministisen mediatutkimuksen piiriin, kun tarkastelen sukupuolen representaatioita aineistossani. Esittelen siis feministisen mediatutkimuksen ja siihen tiiviisti liittyvät käsitteet, kuten sukupuolen performatiivisuuden, maskuliinisuuden ja feminiinisuuden sekä sukupuoliteknologian. Lisäksi avaan representaation käsitettä sekä sen poliittisuutta. Lopuksi esittelen vielä lumilautailukulttuurin historiaa, sen muotoja mediassa sekä lumilautailukulttuurin tilannetta sukupuolen näkökulmasta.

2.1 FEMINISTINEN MEDIATUTKIMUS

Tutkimussuuntauksena feministinen mediatutkimus on saanut vaikutteita niin humanistisista tieteistä kuin kulttuurintutkimuksestakin. Naisten asemaa koskeva akateeminen keskustelu sai alkunsa 1960-luvulla feministisen liikkeen seurauksena. Myöhemmin keskustelu ja tutkimus laajentui käsittelemään miehen asemaa ja siihen liitettyjä merkityksiä. Nykyään feministinen tutkimus kiinnittää huomiota myös saman sukupuolen sisäisiin eroihin sekä miesten ja naisten yhtäläisyyksiin. (Aslama 2006, 47; Mäkelä, Puustinen & Ruoho 2006, 16.)

2.1.1 Feminismin suuntaukset tutkimuksessa

Feminismi käsittää monta erilaista feminismin suuntausta, joilla on ollut vaikutusta myös feministiseen tutkimukseen ja sen näkökulmiin. 1970-luvulla tasa-arvo- eli liberaalifeminismi eli vahvana. Se pyrki nostamaan esille naisten

näkymättömyyttä julkisella alueella ja heidän työntämistään yksityiselle alueelle, eli kotiin. Tutkimuksia innoitti ja edisti ajatus siitä, että naisten ja miesten ei tulisi elää näin epätasa-arvossa, vaan naisilla tulisi olla samanlainen pääsy esimerkiksi julkisiin tiloihin ja ammatteihin. (Aslama 2006, 47).

Näkemyksi ei kuitenkaan ole yhtenäinen, vaan se jakautuu kahteen: marxilaiseen ja porvarilliseen tasa-arvonäkemykseen (Aslama 2006, 48). Marxilaisessa ajattelutavassa paneuduttiin sukupuolierojen sisällä oleviin valtarakenteista johtuviin eroihin, kuten luokkaan ja rotuun. Marxilaisen ajattelutavan myötä sukupuoli alettiin nähdä sosiaalisena sekä historiallisena, ajan ja paikan myötä muovautuvana luokitteluna, eikä vain yksilön ominaisuutena. (Mäkelä ym. 2006, 16-17.)

Tasa-arvofeminismin asemaa on haastanut radikaalifeminismi. Tuolloin tärkeäksi nousi henkilökohtaisen ja yksityisyyden politisoituminen sekä alunperin vain naisten ominaisuuksiksi miellettyjen asioiden ja ominaisuuksien nostaminen osaksi poliittisia arvoja sekä kykyjä. Näitä ominaisuuksia olivat esimerkiksi tunneherkkyys sekä kyky hoivata. (Aslama 2006, 48.)

Postmoderni-feminismi poisti kuitenkin aiheiden kahtiajaot. Sukupuolta ja sen rakentumista alettiin ymmärtämään monimuotoisempana ja jatkuvasti muuttuvana valtakamppailun alueena. Postmoderni suuntaus kyseenalaistaa niin tiedon, ruumiin kuin todellisuudenkin itsestäänselvyyden ja korostaa eroja sekä mahdollisuuksia tulkintaan. (Aslama 2006, 48; Kyrölä 2006, 121.) Postmoderni-feminismi kohdisti kritiikkiä myös feminismiin yleensä. Sen valkoisuus ja länsimaalaisuus nostettiin esille sekä pyrittiin muistuttamaan, että naiset eivät ole yksi yhtenäinen joukko, vaan kyseisen joukon sisällä voi olla suuriakin eroja. (Kyrölä 2006, 137.)

Eri suuntauksia voidaan tarkastella sen kautta, mihin ne analyysissään keskittyvät. Esimerkiksi tasa-arvofeminismin näkökulmasta tutkimusta tekevä keskittyy uutisten tarkkailussa siihen kuinka paljon ja missä rooleissa naisia ja miehiä on. Radikaalifeministinen näkökulma taas kiinnittää huomiota naisiin keskittyviin uutisaiheisiin ja niiden esiintyvyyteen sekä luonteeseen. Postmoderni feministinen näkökulma voi tarkkailla miten ja millaisia erilaisia naisdirskursseja ja valtarakenteita kuvasta tai kielestä voi löytyä. (Aslama 2006, 48-49.) Tutkielmani näkökulma pohjautuu pitkälti tasa-arvofeminismin näkökulmaan, mutta analyysini taustalla vaikuttaa myös mielenkiintoni valtarakenteiden toimintaan kaiken tämän taustalla.

Myös patriarkaatin käsite on ollut olennaisena osana feminististä ajattelua. Käsitteellä kuvataan miesten ylivaltaa ja naisia alistavia käytäntöjä, jotka näkyvät esimerkiksi naisten työvoiman, seksuaalisuuden ja julkisille paikoille pääsyn kontrollointina. Kyseisessä ajattelutavassa keskeistä on ajatus siitä, että naisia ja naisten asemaa hallinnoidaan ympärillä olevilla patriarkalisilla rakenteilla. Käsitettä on kuitenkin kritisoitu, sillä se niputtaa naiset yhteen joukkoon eikä huomioi luokan ja rodun aiheuttamia eroja naisten välillä. Patriarkaattiteoriassa väitettiin naistenlehtien välittävän "valheellista tietoisuutta" naisille, mutta myöhemmin on todettu, että viestien vaikutukset ovat paljon monimutkaisempia ja vaikeammin tulkittavissa. (Mäkelä ym. 2006, 16-17.)

Lisäksi feministisessä tutkimuksessa voi unohtua, että kaikki vastaanottajat eivät ota aktiivisesti kiinni lukemastaan tai näkemästään sisällöstä. Oletus tulee usein tehtyä ikään kuin vahingossa, kun tutkija olettaa oman kriittisen katseensa ulottuvan kaikkiin tekstin tai kuvan vastaanottajien tapoihin vastaanottaa ja lukea tekstiä. Joke Hermes on kritisoinut oletusta kuvien ja tekstien merkitysvyydestä - eli siitä, että kaikki tekstit tai kuvat merkitsisivät lukijalle tai katsojalle jotakin. Hänen tutkimuksessaan naistenlehtien vastaanotosta käy ilmi

kuinka monet lukevat lehtiä vain rentoutuakseen, eivätkä niinkään sisällön takia. (Mäkelä ym. 2006, 42.)

Feministinen mediatutkimus tarkastelee sukupuolen representaatioita eli esityksiä eri medioissa. Siinä sukupuolen luonnollisuus kyseenalaistetaan ja media nähdään keskeisenä kulttuurisena alueena, jossa sukupuolta rakennetaan. Sen avulla voidaan pohtia miten maailma sukupuolittuu median tuotannossa, esityksessä ja vastaanotossa. Se pyrkii tekemään näkyväksi niitä tapoja ja valtasuhteita, joilla sukupuolta tuotetaan ja ilmennetään. Se ei kuitenkaan ole yksi yhtenäinen tieteenala, vaan pikemminkin näkökulma, jota ovat hyödyntäneet monien alojen tutkijat. Esimerkiksi monet sosiologit, politiikan tutkijat sekä filosofit ovat tutkineet mediaa. Feministiset mediatutkijat käyvät keskustelua niin feministisen teorian kuin mediatutkimuksenkin tutkimusperiaatteiden kanssa. (Mäkelä ym. 2006, 7-8.)

2.1.2 Subjekti

Feministisessä tutkimuksessa subjektin käsite tulee tutuksi. Subjektin käsitteellä voidaan tarkastella toimijaa ja sukupuolittuneen tai sukupuolittavan toimijuuden kysymyksiä. Tässä tutkielmassa toimijuus tulee tarkasteluun, kun pohdin sukupuolen ilmentymistä sukupuolitetun toimijuuden kautta. Toimijuuden ajatukseen liittyy läheisesti valta ja näiden kahden kaksinainen suhde. Subjektiksi eli toimijaksi tuleminen vaatii siis jonkinlaista valta-asemaa (toimijuuden mahdollisuudet), mutta siihen vaikuttaa myös vallan alaisuus (toimijuuden rajat). (Rossi 2012, 30.)

Sekä liberaali- että radikaalifeminismi ovat olleet kiinnostuneita subjektin kysymyksestä erityisesti naistoimijuuden näkökulmasta. He ovat vaatineet naisille paikkaa, näkyvyyttä ja ääntä. Ääni tarkoittaa tässä yhteydessä sekä konkreettista äänioikeutta, että niin sanottua oikeutta "naisiseen" olemiseen ja

esiintymiseen. Naistoimijuuden on nähty mahdollisuutena tuoda päätösvaltaa ja mahdollisuuksia sellaisille alueille, joissa se on yleensä ollut miehillä. (Rossi 2012, 30). Omassa tekstissäni tarkastelen naissubjektin kysymystä tutkielmani päätännässä.

2.1.3 Vastakarvaan lukeminen

Judith Fetterley on aikanaan lanseerannut vastakarvaan lukemisen termin. Hän tarkoittaa sillä "naislukijoiden poliittista tai tietoista tehtävää lukea mieskirjailijoiden teoksia sukupuoli oletuksia kyseenalaistaen". (Vänskä 2006, 17.) Lukutavassa lähtökohtana on lukijan oma käsitys ko. median sisällöstä ja tämän ajatus siitä, miten voi soveltaa median antamia ajatuksia elämässään. Ideana on, että tekstin tehtävä ei ole sama kuin sen sisältämä sanoma, vaan lukijan tulkinta vaikuttaa oleellisesti siitä syntyviin mielikuviin. (Siivonen 2006, 233.)

Vastustavaa lukemista on myöskin sellainen luenta, jossa feministisestä näkökulmasta "astutaan" tutkittavaan kohteeseen ja pyritään paljastamaan sieltä valta-asetelmia. Esimerkiksi valta-asetelmien ja miesten ylivalta on harvoin kirjattu esiin teksteihin ja silloin vastakarvaan lukeminen tulee avuksi. Sen avulla voidaan tutkia ja paljastaa näitä piirteitä, joilla valtaa käytetään. (Vänskä 2006, 15.) Keskityin analyysissäni sekä pohdinnoissani lukemaan aineistoa vastakarvaan ja etsimään sieltä merkkejä lumilautailun sukupuolittuneisuudesta.

2.2 SUKUPUOLI

2.2.1 Sukupuolierot

Sukupuolten samankaltaisuus ja erilaisuus ovat olleet keskustelussa mukana varsin eri tavoin. Ajoittain sukupuolten välisiä eroja on häivytetty ja ajoittain taas korostettu. Tässä tutkielmassa olen tutkinut sukupuolina vain miehiä ja naisia, vaikka tunnustan myös muunsukupuolisten olemassaolon. Koin kuitenkin, että tutkielmani kannalta on yksinkertaisempaa tehdä tämä, jopa hieman karkea jako, miehiin ja naisiin. Yksi syy tälle oli se, että virallisissa tilastoissa on merkitty vain mies- tai naislumilautailijoiden määrät, eikä niissä ole mainittu muunsukupuolisia laskijoita.

Feministisessä keskustelussa eroihin ja samankaltaisuuksiin on suhtauduttu hyvin eri tavoin historian aikana. Tästä esimerkkinä on aikaisemmin mainitsemani feminismin eri suuntauksia: liberaalifeminismi, radikaalifeminismi sekä postmoderni-feminismi. Liberaalifeminismi on pyrkinyt erityisesti juuri kaventamaan sukupuolten välistä eroa. (Rossi 2012, 25.)

Samankaltaisuuksia ja tasa-arvoa sukupuolten välillä on korostettu nimenomaan pohjoismaissa, kun taas mannermaisessa feminiinisyyttä pohtineessa tutkimuksessa eroja on korostettu ja arvostettu. Erojen häivyttämisestä ja korostamisesta voi myös puhua niiden minimoimisena tai maksimimoimisena (Rossi 2012, 28). Tässä tutkielmassa pyrin etsimään sekä eroja että yhtäläisyyksiä sukupuolten välillä tarkastellessani sukupuolen ilmentymistä aineistossa.

2.2.2 Sukupuoliteknologia

Tarkastelen aineistoani eli Snowboard Magazinen Instagram-tiliä sukupuoliteknologiana. Teresa De Lauretis on määritellyt teknologian tarkoittamaan elokuvaa, televisiota, tiedonmuodostuksen tapoja, kriittisiä käytäntöjä sekä arkielämän käytäntöjä. Muita sukupuoliteknologioita voivat olla esimerkiksi kuntosali tai plastiikkakirurgia. Elokuvaa De Lauretis kuvailee “kuvittelun koneistona”, joka juurruttaa kuvia ja merkityksiä katsojan mieleen ja sitä kautta ruumiiseen. (De Lauretis 2004, viitattu lähteessä Rossi 2010, 269). Katsojalle voidaan tuottaa tunteisiin vetoavia odotuksia ja ajatuksia seksuaalisuudesta ja sukupuolesta, etenkin elokuvissa. (Rossi 2006, 75).

Sukupuoliteknologioita voidaan käyttää myös toisin toistamiseen ja vallitsevina olevien sukupuolierojen kyseenalaistamiseen. Media ei itsessään hallitse sitä, millaisia merkityksiä voimme tuottaa itsellemme, vaan jokaisella ihmisellä on De Lauteriksen mukaan “teoreettinen mahdollisuus nähdä ja toistaa itseään toisin kuin media”. Tämänlainen vastarinta voi näkyä esimerkiksi pukeutumisessa tai sukupuolittuneiden käyttäytymistapojen rikkomisena. Lisäksi mediakuvastoja voidaan haastaa mielenosoituksilla ja muilla aktiivisilla vastustamisen tavoilla, kuten naisasialiikkeet ovat aikojen saatossa tehneet. (Mäkelä ym. 2006, 22.)

2.2.3 Sukupuoli ja sen performatiivisuus

Sukupuolen käsitettä haastetaan feministisessä teoriassa, kun sitä ei pidetä itsestäänselvytenä. Sukupuolen nähdään olevan moninainen kuin vain biologinen sukupuoli, jonka mukaan ihmiset jaotellaan. Biologisen sukupuolen rinnalla puhutaan sosiaalisesta sukupuolesta. Sosiaalinen sukupuoli rakentuu kulttuurista opittujen sukupuolittuneiden käytäntöjen ja tapojen kautta, sitä ikään kuin rakennetaan jatkuvasti teoilla. Sosiaalisen sukupuolen käsite antaa mahdollisuuden käsitellä sukupuolta laajempänä ja moninaisempänä kuin

biologinen sukupuoli, jossa tunnistetaan vain nainen ja mies. (Mäkelä ym. 2006, 18.)

Judith Butler kyseenalaistaa teoriassaan naisena tai miehenä olemisen "luonnollisena tosiasiana" ja kysyy, onko sukupuoli sittenkin kulttuurinen suoritus. (Butler 1990, 41.) Butler esitteli tässä yhteydessä ajatuksen sukupuolesta performatiivisena, toistotekoihin pohjautuvana. Näin ajateltuna sukupuolta siis tuotetaan jatkuvasti erilaisten tekojen kautta. Tällaisia sukupuolta tuottavia ja määrittäviä toistotekoja ovat esimerkiksi ruumiilliset tyyliä sekä sellaisten ajattelu- ja puhetautojen toistot, joissa tuotetaan maskuliinisuutta ja feminiinisuutta. (Rossi 2012, 28-29.) Hän kritisoi ajatusta siitä, että biologista sukupuolta seuraisi automaattisesti sosiaalinen sukupuoli. Tätä voi havainnollistaa esimerkiksi ajatuksilla ja stereotyyppioilla siitä, että naiset olisivat kiinnostuneita vain tietynlaisista asioista ja miehet tietynlaisista. Butlerilaisessa ajattelutavassa sukupuolia ei nähdä vastakkaisina. (Mäkelä ym. 2006, 20).

Nykyään on alettu painottaa sukupuolen sisäisiä eroja ja etsimään sukupuolten välisiä yhtäläisyyksiä. Ominaisuuksien ei tarvitse sulkea toisiaan pois. (Mäkelä ym. 2006, 20.) Tämä näkyy lumilautailukulttuurissa esimerkiksi siten, että ammattilumilautailijoista voi olla seksuaalisia kuvia omilla Instagram-tileillään, mutta ominaisuudet eivät sulje toisiaan pois. Lumilautailija voi olla (omasta toimestaan) seksualisoitu mutta samalla arvostettu urheilulajinsa edustaja. (Thorpe 2008, 200.)

Aineistoni kannalta mielenkiintoinen havainto maailmasta, josta elämme on se, kuinka se toden totta näyttää olevan suunniteltu miehille. Tässä maailmassa nainen on sukupuoli ja mies normaali, yleinen (Butler 1990, 72). Butler lainaa tekstissään myös Beauvoiria avatessaan ajatusta miehestä "yleisenä":

[A]inoastaan naissukupuoli on merkitty: universaali henkilö ja miessukupuoli sulautetaan yhteen ja näin naiset määritellään sukupuolensa perusteella ja miehet korotetaan universalin, ruumiillisuuden ylittävän henkilöyden kantajiksi”. Ts naiset esittävät sukupuolta, jota ei voi ajatella, kielellistä poissaoloa ja sameutta. (Butler 1990, 59)

Tämä näkyy esimerkiksi siinä, kuinka naisten toimia verrataan miehiin ja miesten taso on aina se, jolle tulisi yltää. Miessukupuoli määrittää normaalin, johon naisen tulee sopeutua. Lumilautailukulttuurissa mieskeskeisyys näkyy juurikin siinä, että naisten tasoa verrataan jatkuvasti miehiin. Naisten arvostus näyttää olevan riippuvaista siitä, yltävätkö he miesten tasolle tempuissaan (Thorpe 2008, 206).

Sukupuolesta ei ole tärkeää ymmärtää vain sen rakentumisen tapoja vaan myös ymmärtää niitä normeja joiden avulla sukupuoli normalisoituu. Nämä normit rakentuvat journalismissa, median esityksissä, lajityypeissä sekä vastaanoton alueissa. Samoilla alueilla normeja muokataan ja materialisoidaan. Materialisointi tapahtuu “kielellisten esitysten sekä ihmiskehojen asentojen ja liikkeiden, puvustusten, meikkausten, lavastusten ja lajityypillisen kerronnan keinoin”. (Mäkelä ym. 2006, 21.)

2.2.4 Feminiinisyys ja maskuliinisuus

Maskuliinisuuden ja feminiinisyys käsitteet nousevat toistuvasti esiin analyysissäni ja siksi koen tärkeäksi avata niiden kompleksisuutta. Käsitteet ovat monimutkaisia ja ne usein liitetään mieheyteen ja naiseuteen. Jako miehiin ja naisiin kuitenkin kyseenalaistuu sellaisessa kriittisessä tutkimuksessa, jossa pyritään tutkimaan sukupuolten sekä seksuaalisuuden muodostumista ja merkityksiä. Maskuliinisuus ja feminiinisyys eivät siis ole muuttumattomia

luonnonlakeja, vaan ihmisten tuottamia merkityksiä sukupuolista. (Jokinen 2010, 129).

Länsimaisessa kulttuurissa maskuliinisuutta pidetään esimerkiksi tunteiden kontrollina, toiminnallisuutena, hallitsevuutena, suoriutumisenä, rationaalisuutena sekä fyysisenä voimana. Maskuliinisuuden ulkopuolelle jää feminiiniseksi määritellyt piirteet kuten yhteisöllisyys, emotionaalisuus ja empaattisuus. Maskuliinisuus ja feminiinisyys nähdään helposti täydellisinä vastakohtina, puhtaana maskuliinisuutena tai puhtaana feminiinisyysnä. Ajatus vastakohtaisesta maskuliinisuudesta ja feminiinisydestä kytketty heteroseksuaaliseen haluun, jossa mies haluaa naista ja toisinpäin. Näitä vastakkainasetteluita on pyritty purkamaan feministisessä mies- ja naistutkimuksessa. (Jokinen 2010, 129.)

Maskuliinisuus ja feminiinisyys käsitteinä tuottavat sukupuolten kategorioita: ajatellaan, että mitä enemmän yksilöllä on esimerkiksi feminiinisiä piirteitä, sitä enemmän häntä pidetään "naisena". Miehiä taas saatetaan arvottaa sen mukaan, kuinka maskuliinisia he ovat ja näin maskuliinisuuden määrä korreloi miehekkyyden kanssa. Tällöin miehuuden tai naiseuden merkit on päätetty ennalta, sillä jos tarkastelee miehiä tai naisia, huomataan, että miehillä ja naisilla on monenlaisia, eikä kaikkiin pädet samat ennalta päätetyt maskuliinisuuden tai feminiinisuuden määreet. (Jokinen 2010, 129.)

Rossi avaa kirjassaan *Heterotekdas* sitä ajatusta, että vaikka jotkin asiat sisältävät maskuliinisia piirteitä, ne eivät välttämättä liity miehiin. Usein maskuliinisuutta käytetään synonyymina mieheydelle ja feminiinisyttä naiseudelle. Myös sukupuolentutkimuksessa käy ajoittain niin ja se selittää maskuliinisuuden tutkimusten keskittymistä nimenomaan miehiin. Myös naisista on kuitenkin löydettävissä maskuliinisia piirteitä. Suomessa naiset ovat ottaneet myös usein maskuliiniseksi miellettyjä positioita yhteiskunnassa, säilyttäen silti

feminiinisyytensäkin. Käytännössä tämä on tarkoittanut esimerkiksi sekä työn että kodin hoitamista. (Rossi 2003, 58-59.)

Nykypäivänä niin kutsuttua sukupuolijoustoa tapahtuu luontevasti kumpaankin suuntaan, ilman suurempaa halveksuntaa tai kielteisiä mielikuvia. Miehet voivat sekoitella maskuliinisia sekä feminiinisiä puolia ja naiset voivat tietoisesti pukeutua ja käyttäytyä "epänaisellisesti". Puhdas maskuliinisuus tai feminiinisyys ovat siis melko epäkäytännöllisiä ilmaisuja sukupuolen rakentumiselle. (Rossi 2003, 59.)

Käsitän maskuliinisuuden ja feminiinisuuden aineistossani siis moninaisiksi, enkä näe, että maskuliinisuus heijastaisi suoraan mieheyttä ja feminiinisyys naiseutta.

2.3 REPRESENTAATIO

Representaation käsitteen voisi sanoa olevan feministisen mediatutkimuksen ytimessä, sillä ko. tutkimussuuntaus on erityisen kiinnostunut sukupuolen representaatioista (Mäkelä ym. 2006, 8). Representaation käsite on määrittänyt hyvin pitkälle sitä mihin kysymyksiin tutkielmani on keskittynyt. Avaan seuraavaksi tarkemmin representaation käsitteitä, joiden valossa on aineistoani tulkinnut.

Yksinkertaisimmillaan representaatio tarkoittaa esitystä tai uudelleen esittämistä. Voimme esimerkiksi ajatella, että erilaiset merkit, kuvat, mallit ja äänet esittävät eli representoivat "jotakin itsensä ulkopuolista". Liikennemerkki esittää sääntöä, lehden otsikko taas tapahtumaa maailmassa ja lause keskustelussa puhujan ajatusta. (Knuuttila & Lehtinen 2010, 7.)

Mediatieteessä representaation käsitteen avulla voidaan pohtia sitä, millä tavoin erilaiset mediat tuottavat ja esittävät todellisuutta, kenen näkökulmasta ja millaisilla keinoilla. Seppänen on kirjassaan Visuaalinen kulttuuri (2005) todennut, että edellä mainittuja asioita voi tarkastella myös ilman representaation käsitettä, mutta käsitettä on hyvä käyttää kun “pyrimme tieteellisesti analysoimaan erilaisia mediaesityksiä”. Representaation käsite tulee erityisen hyödylliseksi silloin, kun tutkimme subjektin, ideologian ja sukupuolen kysymyksiä. (Seppänen 2005, 77.) Tässä tutkielmassa tarkastelen sukupuolen kysymystä representaation näkökulmasta: miten sukupuoli ilmenee aineistossa?

Representaation ymmärtäminen riippuu siitä, pidämmekö representaatiota todellisuuden heijastumana vai näemmekö sen todellisuutta rakentavana. Jos ajattelemme representaation heijastavan todellisuutta, voimme pohtia vastaako kuva todellisuutta vai ei. Jos taas ymmärrämme representaation rakentavan todellisuutta, kysymme millaista todellisuutta se rakentaa ja millä keinoin. Representaation ymmärtämisen tapa vaikuttaa siihen, millaiseksi tieteellisen tutkimuksen kohteeksi mediakuvasto rakentuu. (Seppänen 2005, 77-78.)

Representaatio voidaan nähdä samalla niin esittävänä, edustavana kuin tuottavanakin. Representaatiot voivat samanaikaisesti esittää, edustaa sekä tuottaa. Esimerkiksi kun kuva *esittää* jotakin, se samalla *edustaa* laajempaa joukkoa tai instituutiota. (Paasonen 2012, 40.) Tämän tutkielman kohdalla se tarkoittaa, että näen lumilautailijoiden kuvien edustavan laskijoita ja lumilautailukulttuuria yleisesti. Vielä tarkemmin tämä tarkoittaa sitä, että näen Snowboard Magazinen Instagram-tilin sukupuolen representaatiot tuottavan todellisuutta lumilautailusta yleensä.

2.3.1 Konstruktivinen näkökulma

Käsitän representaatiot tässä tutkimuksessa siis konstruktivisesta näkökulmasta. Se on yksi representaation ulottuvuuksista ja vastaa kysymykseen *“millaisen todellisuuden mediaesitys tuottaa ja millaisilla keinoilla”*. En siis vastaa tutkielmallani kysymykseen miten representaatio vastaa todellisuutta tai mitkä ovat tekijän tarkoitusperät. Tämän näkökulman myötä pidän aineiston representaatioita siis *osana* todellisuutta. Jotkut ovat kritisoineet näkökulmaa juuri sen takia, ettei sillä päästä vastaamaan totuudellisuuden kysymyksiin. (Seppänen 2005, 95; Rossi 2010, 269.)

Konstruktivisesta näkökulmasta voimme tutkia esimerkiksi sitä, kuinka todellisuutta rakennetaan aineistossa. Millaisia vaikutelmia subjektista x annetaan? Millaisilla keinoilla uskottavuutta luodaan? Millaisia kulttuurisidonnaisia elementtejä käytetään hyväksi viestin lähettämisessä? (Seppänen 2005, 103.)

Rossi käyttää esimerkkinään representaatioiden tuottavuudesta pilapiirroksia. Kun pilapiirros esittää jotakin ihmisryhmää nojaten stereotyyppisiin piirteisiin, voi se näyttäytyä joillekin hauskana ja viattomana. Usein pilapiirroksilla on kuitenkin taipumusta pitää yllä negatiivisia stereotyyppisiä. (Rossi 2010, 266.) Sama pätee representaatioihin yleensä: se miten jokin asia tai ilmiö esitetään mediassa, vaikuttaa oleellisesti siihen, kuinka asiaan tai ilmiöön, jopa ihmiseen reagoidaan myös tosielämässä.

2.3.2 Representaation politiikka

Rossin mukaan representaatio on kulttuurintutkimuksen mukaan politisoivaa tekemistä. Kulttuurintutkimus on ollut niin keskittynyt representaatioihin ja representaatiotutkimukseen, että niiden voisi ajatella olevan

tutkimussuuntauksen ytimessä. Vaikka joidenkin mielestä representaatioihin on keskitytty liiaksi, on sillä ollut paikkansa tutkimuksessa. (Rossi 2015, 72.)

Politiikkaa on pidetty lähinnä “yhteisten asioiden hoitamisena”, joka tapahtuu puolue-, valtio ja kunnallispolitiikkana. Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksessa sitä on kuitenkin ajateltu laajemmin ja avarammin viime vuosina. (Rossi 2015, 73.) Poliitiikan voidaan nähdä olevan eräänlaista merkityskamppailua. Tällaista merkityskamppailua on esimerkiksi perheen määrittely. Aikoinaan käyty kamppailu hedelmöityshoitolaista oli esimerkki representatiivisesta kamppailusta. Keskeiseksi nousi tuolloin kysymys siitä *ketkä* saavat edustaa perhettä. Esityksen ja esittämisen kautta voidaan luoda merkityksiä kuville, ihmisille tai objekteille - ja näin se luo merkityksiä ympäröivään maailmaan. (Rossi 2010, 262.)

Representaation politiikasta puhuttaessa emme voi välttyä valtasuhteiden käsitteeltä. Valtasuhteiden voidaan nähdä olevan suhteita, jotka tuottavat asioita. Foucault'n esimerkki on seksuaalidiskurssien valta, joka on tuottanut ja tuottaa edelleen uusia käsityksiä seksuaalisuudesta. Valtasuhteissa nousee esille keskustelu merkkien järjestyksestä eli siitä, mitä voidaan tehdä näkyväksi ja miten. Tämä on oleellista siksi, että representaatiot ovat eräällä tapaa riippuvaisia valtajärjestelmistä ja -suhteista. (Rossi 2015, 74.) Aineistossani valta on Snowboard Magazinella ja heidän viesintäimillään, joka päättää *ketkä* saavat heidän julkaisuissaan edustaa lumilautailua. Heillä on valta nostaa esille vähemmistöjä ja olla osaltaan vaikuttamassa sukupuolten representaatioon lumilautailukulttuurissa.

Esittämisen ohella representaatio viittaa edustamiseen. Edustaminen voidaan nähdä “jonkun tai jonkin toisen paikalla olemisena”. (Rossi 2010, 263.) Edustamisesta voidaan puhua minkä tahansa merkin kohdalla, joka esittää tai viittaa johonkin itsensä ulkopuoliseen. Representaation poliittisuutta miettiessä

se kuitenkin viittaa siihen kuka edustaa ketäkin, kuten edustuksellisessa politiikassa yleensä. Kenen puolesta puhutaan? Kuka on "me" -ryhmä, jonka puolesta päättäjät ja edustajat puhuvat. (Rossi 2015, 75.)

Representaatioita voidaan tutkia edustamisen näkökulmasta seuraavien Judith Squiresin hahmottamien kysymysten avulla:

Mitä (identiteettejä, intressejä tai valitsijakuntia) representoidaan, *miten* representoidaan (osana jotain joukkoa, symbolisoiden jotain tai esiintymällä jonkun puolesta), *miksi* representoidaan (oikeudenmukaisuuden, tasa-arvon tai taloudellisten seikkojen vuoksi tai *missä* representoidaan (esim. mediassa, eduskunnassa tai mielenosoituksissa).

(Squires 1999, viitattu lähteessä Rossi 2010, 265.)

Kysymysten avulla pyritään osoittamaan edustamisen prosessien monitasoisuus ja monimutkaisuus - näin suora ja edustuksellinen politiikka kietoutuvat toisiinsa. Sukupuolittuneessa maailmassa on tärkeää, että päätöksiä on tekemässä sekä naisia että miehiä - näin sekä naiset että miehet tulevat edustetuiksi. On kuitenkin muistettava, että edustajiksi valitut henkilöt eivät voi edustaa kaikkia naisia ja miehiä. Jälleen nousee esille intersektionaalisuuden kysymys, jolloin nousee tärkeäksi se *kuka* edustaa. (Rossi 2015, 76).

Olen kiinnostunut representaatiosta juurikin sen poliittisuuden takia. Oleellisimpia kysymyksiä tutkielmani ja sen tutkimuskysymyksen muodostumisen kannalta ovat olleet *ketkä* saavat edustaa lumilautailukulttuuria ja *miten* lumilautailukulttuuria representoidaan.

Oleelliseksi osaksi feminististä tutkimusta on noussut myös ruumiillisuuden tutkimus. Siinä mediaa on tarkasteltu mm. kauneusihanteita ja naiskuvaa

tuottavana kulttuurisena ilmiönä. (Mäkelä ym. 2006, 16.) Usein ajatellaan, että medialla on suora, vaikutus katsojaan ja tämä nousee esille erityisesti ruumiillisuuden esityksiä tarkasteltaessa. Ihannekuvat omasta ruumiista ja kehosta muodostuvat usein nimenomaan muiden kehokuvien kautta, jolloin oleelliseksi nousee se, miten ja millaisia ruumiita esitetään. (Kyrölä 2006, 107.) Ruumiillisuuden esitykset konkretisoituvat representaatioiden poliittisuuden, sillä jälleen kerran keskusteluun nousee kysymys siitä miten, millaisia ja kenen ruumiita mediassa esitetään.

Rakentamalla erilaisia arvotuksia, mielikuvia ja määritelmiä representaatiot toimivat siis tuottavina teknologioina. Tuottavuus viittaa myös representaatioiden luonteeseen kierrättää ja muovata yhteiskunnallisia arvoja ja ymmärryksiä. Eri mediat kuten televisio, elokuvat sekä sosiaalinen media välittävät näitä mielikuvia eteenpäin. Näin ne ovat mukana tuottamassa, uusintamassa sekä markkinoimassa sukupuolta. (Paasonen 2012, 41.)

2.4 LUMILAUTAILUKULTTUURI

Lumilautailun kehitti 70-luvulla Jake Burton, Burton -lumilautailumerkin perustaja. Lajia oli edeltänyt niin kutsuttu lumisurffaus, *snurfin*. Burton kehitti snurfin ideaa ja kehitti lumilaudan, joka on sittemmin kehittynyt huimasti lajin ensimmäisistä vuosista. Lumilautailu herätti alkuaikoinaan paljon vastustusta, eikä sitä ollut lajina sallittu monessakaan laskettelukeskuksessa. Vastustus kumpusi erilaisesta kulttuurista. Laskettelu oli ollut pitkään tiukoilla säännöillä säädely laji, johon pääsy oli lähinnä ylemmän keskiluokan perheillä. Lumilautailusta kiinnostuivat heti aluksi nuoret, jotka halusivat tehdä ero vanhempinsa ja ylempään keskiluokkaan. Lumilautailukulttuuri perustui skeitti- ja surffikulttuuriin ja sitä käyttä eräänlaiseen kapinalliseen aaltoon. Laskettelu ja lumilautailukulttuureihin kuului erilainen pukeutuminen ja etiketti ja lumilautailijat

aiheuttivat pitkään pahennusta laskettelijoiden keskuudessa. (Heino 2008, 177.) Lumilautailijat ovat siis toteuttaneet alakulttuuriaan kieltäytymällä laskettelijoiden tyypillisistä ominaisuuksista, kuten tietynlaisesta pukeutumisesta ja käyttäytymisestä (Hebdige 1993, 2).

Tänä päivänä lumilautailu on kuitenkin menettänyt alakulttuurimaista luonnettaan, sillä se on yhä suosituampi laji ja etenkin keskiluokkaisten ihmisten keskuudessa. Lumilautailun keskiluokkaistuminen alkoi jo 1990-luvun puolivälissä kun monet valtavirtayritykset innostuivat lajin nuorekkaasta imagosta ja alkoivat käyttää sitä hyödykseen markkinoinnissa (Thorpe & Wheaton 2011, 837). Tähän on vaikuttanut välineiden kehittyminen sekä se, että nykyään lajia eivät harrasta vain nuoret ja kapinalliset vaan myös aikuiset. Laji on nykyään myös mukana Olympialaisissa ja on osa FIS:iä, eli kansainvälistä hiihtoliittoa. Tämä valaisee osaltaan lumilautailun muuttunutta luonnetta alakulttuurista suosituksi valtavirran lajiksi. (Heino 2008, 188).

Lumilautailua on perinteisesti pidetty valkoisten, kapinallisten ja hedonististen miesten lajina. Vaikka miesten osuus on edelleen 60-70% harrastajista, on naisten määrä kasvanut vuosien saatossa huimasti. Naisten asema lajissa on ristiriitainen. Osaltaan naiset ovat olleet mukana lajin alkuaajoista lähtien, mutta heidän saavuttama representaatio mediassa on ollut epätasaisempaa kuin miesten. Lumilautailu onkin nykyään hyvin pirstoutunutta ja maskuliinisuuden sekä feminiinisuuden representaatiot ovat jatkuvassa muutoksessa. (Thorpe 2010, 180.)

Naiset ovat kuitenkin olleet aktiivisemmin mukana jo lajin alkuajoilta, toisin kuin esimerkiksi rullalautailussa eli skeittauksessa (Thorpe 2008, 205). Lajissa on perinteisesti ollut vähän sääntöjä ja säädöksiä, eikä sitä ole esimerkiksi rajoitettu sukupuolittuneilla ryhmäajoilla kuten monissa muissa lajeissa. Miehet ja naiset ovat harrastaneet yhdessä ja ”jopa sekajoukoissa” alkuaajoista lähtien

(Lindström 2012, 1.) Lumilautailu on ollut selvästi “valkoisempaa” kuin esimerkiksi skeittaus, mutta nykyään miesten representaatio on laajempi esimerkiksi etnisen taustan ja seksuaalisuuden osalta. (Thorpe 2010, Heino 2008.)

Thorpen mukaan lumilautailussa, kuten sukupuolen tutkimuksessa yleensä, on oleellista tunnistaa myös sukupuolesta riippumattomat erot. Hän avaa, kuinka sukupuolen representaatiot eroavat toisistaan lumilautailun eri ryhmissä (kuten ammattilaskijat tai harrastelijat) ja miten esimerkiksi rotu tai luokka vaikuttaa representaatioihin. Hän pohjaa havaintonsa Bourdieun käsitykseen siitä, että sukupuoli ei välttämättä ole ainoa erottava tekijä, vaan oikeastaan toissijainen sellainen. (Thorpe 2010, 181.)

2.4.1 Lumilautailu mediassa

Lumilautailu alkoi näkymään massamediassa 80-luvun lopulla. Naisia näkyi tuolloin kuvastossa vähän ja silloin kun heitä esiintyi, heitä kuvailtiin toimittajien toimesta “tyttöpoikina” tai “villeinä naisina”. Tällainen puhetapa ylläpiti ajatusta ja yleistä käsitystä siitä, että lumilautailu soveltuu parhaiten nuorille miehille. Massamedian käsityksiin ja tuotoksiin lumilautailusta vaikuttaa esimerkiksi se, että usein toimittajat eivät ole itse lajin harrastajia, toisin kuin lajiin erikoistuneissa lehdissä. (Thorpe 2008, 202.)

Tuleekin ottaa huomioon, että aineistoni on lumilautailulehti, ei osa massamediaa. Tutkimuksen mukaan naisten representaatioissa on eroja massamedian ja lajin medioiden välillä. Massamediassa naiset esitetään usein heteroseksuaalisen feminiinisinä ja heidän ainoaksi tavoitteekseen lumilautailussa luetaan miesten hyväksynnän hakeminen eikä niinkään innostus itse lajia kohtaan. Lumilautailulehdissäkin on kuitenkin eroja. Osa lehdistä luo kuvaa naisista seksiobjekteina ja kuvat heistä on seksualisoituja esimerkiksi

vaatetuksen tai poseerausten myötä. Osa lehdistä taas esittää naiset hyvin neutraalisti, heidän sukupuoltaan korostamatta. (Thorpe 2008, 204.)

2.4.2 Sukupuoli lumilautailukulttuurissa

Sukupuolten väliset eriarvoisuudet ovat lumilautailukulttuurissa hyvin moninaisia ja näyttävät olevan riippuvaisia myös niistä erilaisista ryhmistä, joita on lumilautailukulttuurin sisällä. Thorpe on tutkinut näitä ryhmiä maskuliinisuuden näkökulmasta ja on tunnistanut neljä lumilautailukulttuurissa esiintyvää maskuliinisuuden ryhmää. Näitä ryhmiä ovat 1) nuoret lumilautailijat eli “the grommets”, 2) veljet eli “the bros” 3) “oikeat” miehet eli “the real men” sekä 4) vanhat miehet eli “the old guys”. Ryhmän maskuliinisuuden tyyppi vaikuttavat oleellisesti siihen, kuinka naiseen ryhmässä reagoidaan. Nuorien lumilautailijoiden joukossa aika ja kiinnostus kului pelkästään lumilautailuun ja tyttöjen ajateltiin olevan este kehittymiselle. (Thorpe 2010, 187.)

Veljeyttä korostavassa ryhmässä naiset taas ovat lähinnä objekteja. Jos ryhmässä oli mukana naisia, heidän tuli vastaanottaa ne maskuliiniset piirteet ja käyttäytymiskoodit kuten esimerkiksi naisia alentava puhe. Tärkeässä osassa ryhmään hyväksymisessä oli myös laskijan taso: ryhmään pääsi, jos oli tarpeeksi hyvä ja “osasi laskea kuin mies”. Näissä ryhmässä naiset joko hyväksyvät marginaalisen asemansa tai vaihtoehtoisesti toimivat niitä vastaan. Toinen tapa toimia naisena tällaisessa veljeyttä korostavassa lumilautailukulttuurissa on esimerkiksi osallistua tai järjestää vain naisille tarkoitettuja lumilautailuleirejä tai luoda vain naisille tarkoitettuja medioita ja alustoja, joissa naiset irtisanoutuvat kulttuurin maskuliinisuudesta ja luovat uusia merkityksiä sille. (Thorpe 2010, 189.)

“Oikeat miehet” määrittyivät laskuympäristön äärimmäisyyden kautta. Ryhmä käsitti miehet, jotka laskevat lähinnä takamaastossa, joka usein on vaarallista ja

riskialtista. Ryhmän sisällä ajateltiin, että takamaastossa laskeminen tarvitsee äärimmäisen vahvaa fysiikkaa ja siksi se on nimenomaan “oikeiden miesten” laji. Laskutapana takamaasto on myöskin hyvin eksklusiivinen, sillä varusteiden tulee olla laadukkaat ja kulkeutuminen takamaastoon voi usein olla kallista. (Thorpe 2010, 192.)

“Vanhojen miesten” ryhmässä naiset otettiin aktiivisemmin mukaan, etenkin jos kyseessä oli vaimo tai tyttöystävä. Thorpen haastatteluissa nousi kuitenkin esille, että usein miehet kokivat naisten olevan alakynnessä lajissa ja usein juuri mies oli lajin harrastaja, joka vain houkutteli naisen mukaan. Hän kuitenkin nosti esille myös sellaisia pariskuntia, joissa nainen on tasokkaampi laskija kuin mies ja on joutunut sulkemaan silmänsä miehen epäonnistumisilta, jottei hän nolaa tätä. (Thorpe 2010, 192-193.)

Yhtä linjaa lumilautailukulttuurin sukupuolittumisen käytännöistä ei siis kykene vetämään. Toisilla osa-alueilla sukupuolet ovat keskenään tasa-arvoisia kun taas toisissa miesten ylivaltaa korostetaan. Naisten asemasta puhutaan sekä miesten, että naisten toimesta. Lumilautailukulttuurissa on käynnissä jatkuva keskustelu siitä, ketkä edustavat lajia ja kenelle lumilautailu kuuluu. (Thorpe 2010; Heino 2008.)

2.4.3 Tutkielmassa käytetyt termit

Avaan nyt muutaman lumilautailuun liittyvän termin, joita käytän analyysissäni. Nämä termit ovat lajikulttuuriin sidottuja ja sellaisia, joita olen itse tottunut käyttämään lumilautailusta puhuttaessa.

Kun puhun tässä tutkimusraportissa laskijoista, tarkoitan sillä lumilautailijoita. Heidän kutsuminen laskijoiksi on yksinkertaisempaa. On selkeämpää puhua videon laskijoista kuin videon lumilautailijoista. Näin vältyn turhalta lumilautailu

-sanan toistolta. Sen lisäksi laskija -sanon käyttö on yleisempää lumilautailukulttuurissa ja siksi istuu paremmin myös omaan tapaan kirjoittaa.

Puhun analyysissäni erilaisista laskuympäristöistä. Nämä ympäristöt olen jakanut kolmeen: laskettelukeskuksiin, street spotteihin sekä takamaastoon. Laskettelukeskuksen määritelmä sisältää sekä rinnenlaskun että parkkilaskun. Parkkilasku tarkoittaa sellaista laskemista, jossa lasketaan ympäristössä mihin on rakennettu hyppyreitä sekä liukupintoja, toisin sanoen reilejä, pressejä jne., joissa tai joiden päälle tehdään temppuja. Näitä alueita kutsutaan yleensä snowparkeiksi eli parkeiksi. Aineistossa puhun selkeyden vuoksi laskettelukeskuksista laskuympäristöinä siten, että se käsittää kaiken laskettelukeskuksissa tapahtuvan laskemisen.

Street spot -termillä tarkoitan sellaista laskuympäristöä, jota ei ole alunperin tarkoitettu lumilautailuun, mutta se on valjastettu siihen käyttöön. Tämä voi tapahtua esimerkiksi tekemällä hyppyreitä kaupunkiympäristöön, laskemalla porraskaiteita tai muita rakennuksien osia pitkin. Ympäristöt tähän ovat monenlaisia ja usein ratkaisut voivat olla hyvin luovia.

Takamaastosta puhun, kun puhun laskuympäristöstä joka on luonnossa, rinnealueen ulkopuolella - useimmiten kaukana sieltä. Yleensä näihin paikkoihin mennään joko moottorikelkoilla, helikoptereilla, lumikengillä tai hiihtäen. Laskijat etsivät hyviä "linjoja" joita pitkin voivat laskea puuterimaista lunta.

3 TUTKIELMAN KULKU

3.1 LÄHTÖKOHDAT

Tutkielmani on laadullinen tutkimus. Yksinkertaisimmillaan laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus ymmärretään aineiston muodon kuvaamiseksi. Laadullisessa tutkimuksessa aineisto muodostuu useimmiten teksteistä, joita voivat olla niin kirjalliset kuin kuvallisetkin tekstit (esimerkiksi yleisönosastokirjoitukset tai elokuvat). (Eskola & Suoranta 1998, 11). Tässä tutkielmassa analysoitava teksti on tekstiä sekä kuvaa yhdistelevä sosiaalisen median kuvapalvelu Instagramin julkaisut.

Kuten laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä, on tämäkin tutkielma kokenut muutoksia matkan varrella (Eskola & Suoranta 1998, 13). Palasin muokkaamaan tutkimuskysymystäni koskemaan sukupuolen representaatioita pelkkien naisrepresentaatioiden sijasta, kun huomasin analyysikysymyksiäni pohjalta tekemiäni raakahavaintojen vastaavaan paremmin sukupuolen ilmenemisen kysymykseen.

Tutkielmaani lukiessa on hyvä muistaa, että laadullisen tutkimuksen tulokset voivat elää - ne ovat historiallisesti muuttuvia ja paikallisia (Eskola & Suoranta 1998, 13). Tässä tutkielmassa saavutetut tulokset ovat siis tulkintoja juuri tämän hetkisistä lumilautailukulttuurin sukupuolen representaatioista ja jos saman tutkimuksen tekisi uudelleen kymmenen vuoden päästä, tulokset voisivat olla täysin toisenlaisia.

Tutkielman lähtökohdaksi muodostui kiinnostus sukupuolten välisestä tasa-arvosta lumilautailukulttuurissa. Tutustuin feministiseen mediatutkimukseen ja totesin, että se palvelee loistavasti tarkoitukseni. Sen avulla pääsen vastaamaan ja keskittymään nimenomaan sukupuolen representaatioon liittyviin kysymyksiin. Feministisen mediatutkimuksen kautta löysin myös keskeisimmät

käsitteet, joita tarvitsin analysoidessani sukupuolen ilmentymistä aineistossa. Nämä käsitteet olen avannut luvussa 2.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkijan asema on keskeinen. Tutkija johdattaa valinnoillaan tutkielman kulkua ja vaikuttaa osaltaan tuloksiin, vaikka pyrkisi olemaan objektiivinen. Objektiivisuus tarkoittaakin tässä tilanteessa sitä, että tunnistetaan oma subjektiivisuus ja sen vaikutus tutkielman tuloksiin ja sen kulkuun. (Eskola & Suoranta 1998, 14.) Tutkielmassani näkyy ja vaikuttaa omat kiinnostuksen kohteeni sekä tapani tulkita asioita. Tiedostan, että analyysissäni voi näkyä se, että olen alunperin ollut kiinnostuneempi naisten asemasta ja representaatiosta aineistossa, mutta olen pyrkinyt kiinnittämään huomiota yleisesti sukupuolen näkymiseen aineistossa.

3.2 AINEISTO

Valitsin aineistoksi yhden suurimman lumilautailulehden, Snowboarder Magazinen, Instagram-tilin. Lehti on perustettu vuonna 1987. Lehden takana on viisi henkilöä, joista yksi on nainen, Mary Walsh. Muut lehden tekijät ovat Pat Bridges, Tom Monterosso, Mike Yoshida sekä Mark Clavin (snowboardermag.com). Valitsin kyseisen lehden, sillä se on lajin suurin lehti ja ajattelen sen näin antavan hyvän katsauksen lumilautailukulttuuriin (huffpost.com). Jokainen tuote, tässä tilanteessa lehti ja sen Instagram-tili, on tekijänsä valintojen pohjalta luotu ja näin sisältö heijastaa myös tekijöiden arvoja siitä, mitä he kokevat tärkeäksi tuoda esille mediassaan (Seppänen 2005, 31). Tämä vaikuttaa siihen, kenen nähdään edustavan lumilautailua.

Snowboarder Magazinen Instagram-tilillä on eniten itse lumilautailuun liittyviä julkaisuja. Nämä julkaisut ovat videoita ja kuvia, joissa lumilautailijat laskevat ja tekevät temppuja eri ympäristöissä. Näiden julkaisujen lisäksi sivustolla on

mainoksia uusista varusteista, tapahtumista sekä tarinoita lumilautailukulttuurissa vaikuttaneiden henkilöiden takaa.

3.2.1 Aineiston hankinta

Hyödynsin tutkielmassani aineistolähtöistä kvantifointia ja teemoittelua. Ensimmäisenä kvantifioin kasaamani aineiston. Pyrin sen avulla etsimään määrällisiä eroja ja yhtäläisyyksiä sekä miesten että naisten esiintyvyydessä eri analyysikysymysten asettamalla osa-alueilla (kuvatestit, erilaiset laskuympäristöt, kuvaajan tai laskijan rooli). Lähdin siis selvittämään lumilautailukulttuurin sukupuolten representaatiota analysoimalla Snowboard Magazinen Instagram-tiliä, yhtä osaa lumilautailukulttuurista.

Rajasin aineiston vuoteen 2019. Koska kyse on Instagramista, sosiaalisesta mediasta jossa kuvavirta on valtava, päätin rajata aineistoani reilulla kädellä. Valitsin jokaiselta kuukaudelta viisi ensimmäistä kuvaa/videota, joilla esiintyy ihminen. Näin sain kattavan aineiston koko vuodelta, mutta en joutunut käymään läpi liiallista määrää julkaisuja. Keräsin aineiston linkeiksi taulukkoon, jonka jälkeen numeroin linkit ja lähdin sen jälkeen analysoimaan julkaisuja yksi kerrallaan. Taulukossa yksi kolumni vastasi yhtä analyysikysymystä, yksi rivi yhtä julkaisuja ja yksi solu vastausta analyysikysymykseen. Taulukko 1 on esimerkki siitä, miten järjestelin vastaukseni.

Taulukko 1

Linkki julkaisuun x ja kuvateksti	Mitä tapahtuu?	Kuka laskee?	Kuvaaja?	Varusteet?	Ympäristö?
Video 1 Follow @snowboardermovie for real time updates from the filming of the next #SNOWBOARDER movie! Here is " @renerinne kangas wishing everyone a happy new year from the streets of Finland" 📱: @jarssi #snowboarding #snowboarderxxx	Videolla laskija laskee ilman siteitä, hyppää aidan yli, lopuksi kaatuu ja toivottaa hyvää uutta vuotta.	Rene Rinnekangas	Jarssi	Kypärä, valkoinen huppari, mustat hanskat, mustat housut, harmaat kengät, tumma lauta, valkoiset siteet	Street spot Maantien reuna, alikulkusillan viereinen mäki

3.2.2 Aineiston analyysi

Analyysikysymykset muotoutuivat feministisen mediatutkimuksen ja representaatiotutkimukseen tutustumisen pohjalta. Hyödynsin analyysissä käsitystä Snowboard Magazinen Instagram-tilistä sukupuoliteknologiana. Pysin etsimään, millä tavalla se ilmentää ja tuottaa sukupuolta. Kysymysten tekemistä ja tulkintaa ohjaili representaation poliittisuuden ajatuksesta tutut kysymykset: *ketkä* sivustolla esiintyvät ja *miten* heidät esitetään? Kysyin jokaiselta julkaisulta seuraavat analyysikysymykset:

1. Mitä videolla tehdään?
2. Keitä videolla esiintyy?
3. Kuka on kuvaaja?
4. Mikä on kuvateksti?
5. Millaiset varusteet videon henkilöllä on?
6. Missä ympäristössä kuva/video on otettu?

Aineiston analyysissä ja jäsentelyssä hyödynsin kvantifiointia sekä teemoittelua. Kvantifioinnilla tarkoitetaan aineiston määrällistä analyysiä, jossa aineistosta etsitään määrällisiä esiintyvyyksiä erilaisten tekijöiden mukaan (Eskola & Suoranta 1998, 119). Tutkielmassani toteutin tämän laskemalla naisten ja miesten esiintyvyyttä analyysikysymysten asettamilla osa-alueilla. Näitä osa-alueita olivat maininnat kuvatekstissä ja julkaisuissa ylipäätään, roolit ja esiintyvyys julkaisuissa, sekä varusteet ja laskuympäristöt. Taulukko 2 on esimerkki sukupuolten määrällisestä esiintyvyydestä laskuympäristöjen mukaan. Taulukossa W tarkoittaa naisia ja M miehiä. Määrällisen analyysin avulla sain selville, oliko sukupuolen representaatio jakautunutta aineistossa.

Taulukko 2

Laskettelukeskus W 8/10 72%	Laskettelukeskus M 25/45 55%
Street spot W 3/10 27%	Street spot M 15/45 33,3%
Takamaasto W 2/10 18%	Takamaasto M 5/45 15%

Esiintyvyyden lisäksi pyrin teemoittelemaan aineiston, sillä koin, että pelkkä määrällisen esiintyvyyden tarkastelu ei antaisi tarpeeksi laajaa kuvaa sukupuolen representaatioista aineistossa. Teemoittelussa aineistosta nostetaan esille tutkimuskysymyksen kannalta oleellisia teemoja. Näiden teemojen pohjalta voidaan pyrkiä vertailemaan eri asioiden esiintymistä ja ilmenemistä. (Eskola & Suoranta 1998, 126.) Olin kiinnostunut siitä, *kuinka* sukupuolet esitetään aineistossa ja korostetaanko sukupuolta missään yhteydessä. Pyrin siis etsimään yhteneviä teemoja sukupuolen ilmenemiselle.

Yhtäläisyyksien löytäminen oli yllättävän hankalaa ja lopulta aineistosta nousi esiin vain yksi laajempi teema, joka näyttäytyy monella eri osa-alueella. Tämä teema oli sukupuolen häivytyneisyys aineistossa. Tästä "häivytetystä sukupuolesta" muodostui tutkielmani pääväite. Pääväitteen alle kokosin kaksi

alalukua, joiden teemat ovat pukeutuminen ja aktiivinen toimijuus. Näiden kahden teeman alla tarkastelen sukupuolen ilmentymistä tai ilmentymättömyyttä aineistossa.

4 HÄIVYTETTY, MASKULIININEN SUKUPUOLI

Tässä luvussa esittelen tutkielmani tulokset. Olen tulkinnut sukupuolen representaatioita sen ilmenemisen kautta. Kiinnitän analyysissäni huomiota siihen, korostetaanko aineistossa laskijan sukupuolta ja onko sukupuoli ylipäättään pääteltävissä. Havaintojeni pohjalta olen tullut siihen päätelmään, että sukupuoli ilmenee aineistossa häivytettynä. Olen jaotellut havaintoni pukeutumiseen ja aktiiviseen toimijuuteen, joiden kautta perustelen väitöstäni siitä, että aineistossa sukupuoli on häivytetty. Analyysissäni olen hyödyntänyt erityisesti Holly Thorpen sosiologisia tutkimuksia lumilautailun sukupuolikysymyksistä sekä Judith Butlerin käsitystä sukupuolen performatiivisuudesta.

Snowboarder Magazine on lajiin erikoistunut eli niin kutsuttu niche-lehti. Tutkimusten mukaan sukupuolen representaatiot eroavat hieman toisistaan massa- ja niche-medioiden välillä. Thorpe on kirjoittanut kuinka massamediassa naiset esitetään usein vain sivustakatsojina ja heidän ainoa motiivinsa lumilautailuun on miesten huomion saavuttaminen (Thorpe 2008, 204). Niche-mediassa representaatio on moninaisempi, mutta sieltäkin löytyy seksistisiä ja sukupuolittuneita representaatioita (Thorpe 2008, 204). Aikaisemmat tutkimukset aiheesta ovat olleet keskittyneitä nimenomaan naisten representaatioon lumilautailukulttuurissa, mutta olen tutkielmassani laajentanut kysymystäni koskemaan myös miehiä (Thorpe 2008). Pidän nämä lähtökohdat mielessäni, kun pohdin sukupuolen representaatioita aineistossa.

Sukupuolen ilmeneminen aineistossa ei kuitenkaan ole täysin yksiselitteinen ilmiö, vaan oikeastaan melko monimutkainen sellainen. Analyysini tuloksena ei siis nouse yhtä selkeää, kyseenalaistamatonta ilmiötä, vaan havaintoni tukevat ajatusta sukupuolen moninaisuudesta ja monimutkaisuudesta. Tapoja toteuttaa

sukupuolta on monia, vaikka sen toteuttamista määrittävät myös kulttuurisesti opitut mallit, kuten olen sukupuolen performatiivisuuden käsitettä avatessani kirjoittanut.

Toisaalta sukupuolen voisi nähdä ilmentyvän häivyttynä ja toisaalta taas maskuliinisena. Olen tehnyt tulkintani perustuen ajatukseen häivyttetyistä sukupuolesta, mutta pohdinnoissa palaan maskuliinisuuden käsitteeseen ja siihen, kuinka se tuntuu leikkaavaan aineistoni läpi.

4.1 SUKUPUOLINEUTRAALI PUKEUTUMINEN

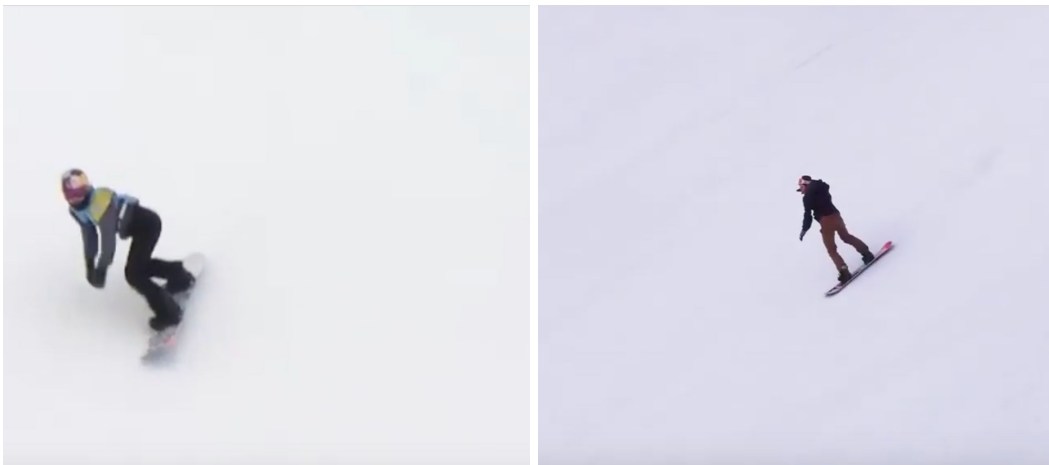
Ensimmäisenä avaan sukupuolen ilmenemistä laskijoiden pukeutumisessa. Pukeutuminen on yksi arkisista sukupuolen rakentamisen tavoista (Paasonen 2006, 47) ja siksi tarkastelen sitä sukupuolen ilmenemisen osa-alueena myös aineistossani. Aineistoni pohjalta väitän, että sukupuoli ei ilmene vaatetuksen kautta, vaan se on sukupuolen rakentumisen kannalta hyvin neutraalia. Tarkastelen vaatetuksessa erityisesti istuvuutta ja värejä. Lisäksi kiinnitän huomiota siihen, seksuaalisoidaanko pukeutumisella henkilöitä. Perustan havaintoni Turtiaisen (2005) ajatuksiin mediaurheilusta sekä Rossin käsityksiin feminiinisyydestä ja maskuliinisuudesta. Julkaisuista kummankin sukupuolen voi tulkita urheilijaksi, eikä tärkeämmäksi muodostu ulkomuoto tai pukeutuminen (Turtiainen 2005, 60).

4.1.1 Vaatteiden istuvuus ei korosta sukupuolta

Lähdin aluksi katsomaan laskijoiden vaatetusta analyysikysymykseni avulla yleisesti. Kiinnitin ensin huomiota siihen, minkälaisia vaatteita laskijoilla oli ylipäättään päällään. Sen jälkeen katsoin vaatteiden istuvuutta. Istuvuutta havainnoin sen valossa, korostaako se laskijan kehoa - sen feminiinisyyttä tai

maskuliinisuutta. Kiinnitin huomiota myös siihen, eroaako pukeutuminen sukupuolen välillä.

Aineistossa istuvuus ei korosta naisellisia eikä miehekkäitä muotoja, vaan vaatteet ovat ikään kuin sopivia, laskemiseen tarkoitettuja. Osalla laskijoista on niin kutsutut slim fit -housut, jotka ovat sen verran istuvia, että ne antavat myöten liikkumiselle, mutta eivät roiku tai ole liian tiukat. Tällaisia housuja esiintyy sekä miehillä, että naisilla (ks. kuvat 1 & 2). Osassa kuvista ja videoista laskijoiden housut taas ovat löysät ja paikoittain liian ison näköiset. Näitäkin housuja esiintyy sekä naisilla, että miehillä (ks. kuvat 3 & 4). Suurimmalla osalla laskijoista on sellaiset housut, jotka ovat jotakin näiden kahden mallin väliltä. Lisäksi oli julkaisuja, joista oli vaikea tehdä havaintoja housuista ollenkaan.

Kuva 1 Maddie Mastro | **Kuva 2** Zach Normandin

Kuva 3 Emma Crosby | **Kuva 4** Tommy Gesme

Lumilautailuun on perinteisesti kuulunut nimenomaan löysät vaatteet, joten aineisto kertoo myös lajin muuttuneesta trendistä. Oleellista on kuitenkin havainto siitä, että lajille ominaisia tyylillisiä valintoja esiintyy sekä miehillä että naisilla. Ei voida siis väittää, että tietynlaiset vaatteet rakentaisivat aineistossa sukupuolta.

Seuraavaksi kiinnitin huomiota laskijoiden yläosiin. Sieltä löytyi enemmän variaatiota vaatetyyppien välillä. Laskijoilla näkyy laskettelutakkeja, vapaa-ajan takkeja, huppareita (ks. kuvat 5-6) sekä yhdistelmiä, joissa lyhytaihaisen t-paidan alla on pitkähihainen t-paita (ks. kuvat 7-8). Yläosatkin ovat istuvuudeltaan rennosti istuvia, eivät siis vartalonmyötäisiä tai liian isoja.

Kuva 5 Maria Thomsen | **Kuva 6** Rene Rinnekangas

Kuva 7 Melissa Saritano | **Kuva 8** Finn Westbury

Nämä eri yläosat näyttävät olevan myös riippuvaisia laskuympäristöstä. Takamaastossa sekä laskettelukeskuksissa on useammin nähtävissä teknisiä asuja kun taas niin kutsutuilla street spoteilla tyyli on urbaanimpaa ja vapaampaa. Teknisillä asuilla tarkoitan sellaisia asuja, jotka on tarkoitettu lasketteluun tai lumilautailuun: niiden ominaisuuksiin lukeutuu veden- ja tuulenpitävyys jolloin ne pitävät laskijan kuivana lumessa ollessa.

Urbaaniksi ja vapaammaksi tyyliksi lasken hupparit sekä t-paidat - sellaiset vaatteet, joita käytetään usein myös vapaa-ajalla. Kyseiset vaatteet näyttävät sopivan lajiin, sillä ne ovat rentoja istuvuudeltaan ja antavat laskijalle mahdollisuuden liikkua ja tehdä temppuja. Lajiin tarkoittamattomien vaatteiden käyttö on oleellinen osa lumilautailukulttuuria. Tämä juontaa juurensa siitä, että lumilautailukulttuuri halusi aikoinaan erottua laskettelukulttuurista lainaamalla urbaaneja vaatteita skeitti- ja surffikulttuurista (Heino 2000, 178).

Aineistossa vaatteet eivät valikoituneet laskijoiden päälle sukupuolen perusteella vaan siitä riippumatta. Kaikkia ala- ja yläosien variaatioita oli sekä naisilla, että miehillä. Sukupuoli ei siis ilmene vaatevalintojen perusteella, vaan rentoja ja hieman istuvampia vaatteita oli kummallakin.

4.1.2 Väriyksen perusteella sukupuoli ei ilmene

Lisäksi kiinnitin huomiota vaatteiden väriyksen. Pysin selvittämään, pystyikö vaatteiden värin perusteella tekemään havaintoja siitä, onko kyseessä mies vai nainen. Tarkastelin ensin mitä värejä laskijoilla ylipäätään oli. Sen jälkeen laskin kuinka usein miehillä ja naisilla oli mitään väriä päällä päällä. Pysin tätä kautta tekemään tulkintaa siitä, toistuuko tietty väri useasti tietyn sukupuolen vaatteissa, jolloin se toistotekoina tuottaisi sukupuolta tässä aineistossa (Rossi 2015, 28).

Sekä miehillä että naisilla on eniten tummia, etenkin mustia vaatteita. Tummiin vaatteisiin luin lisäksi sellaiset vaatteet, jonka väristä oli vaikea saada selvää, mutta jotka olivat sävyiltään tummia. Voidaan siis todeta, että laskijan käyttämien värien perusteella ei voi päätellä laskijan sukupuolta ja näin sukupuoli ei ilmene käytettyjen värien kautta.

Naisilla mustaa on suurimmalla osalla, valkoista ja punaista näkyy seuraavaksi eniten, joskin vain muutamalla. Koska naisten osuus aineistosta on pieni, vaatteiden väriyksen esiintyvyydelle oli vaikea vetää selkeitä isoja linjoja. Heidän vaatteissaan esiintyi myös yksittäisesti lilaa, pinkkiä ja keltaista. Miehillä on mustan lisäksi paljon valkoista, punaista ja beigeä. Jonkin verran esiintyy myös vihreää ja keltaista. Miehillä oli enemmän variaatiota vaatetuksen väriyksessä kuin naisilla ja heillä on useammin eri värejä yhdisteleviä vaatteita.

Aineistossa ei ole merkkejä siitä, että miehet tai naiset pukeutuisivat perinteisesti sukupuolitettuihin väriin. Miehet eivät pukeudu siniseen ja naiset punaiseen (Rossi 2003, 94), vaan eniten esiintyneet värit (musta, valkoinen ja punainen) olivat samat kummallakin sukupuolella. Lisäksi keltaista, joskus sukupuolineutraalina värinä pidettyä (Rossi 2003, 94), esiintyy sekä miehillä että naisilla.

4.1.3 Sukupuolineutraali vai maskuliininen pukeutuminen?

Oletan, että julkaisuissa esiintyvät henkilöt ovat valinneet vaatteensa itse. Perustan tämän päätelmän siihen, että Snowboarder Magazinen Instagram -tilin sisältö on hyvin vapaamuotoista. Osa julkaisuista on otettu suoraan laskijoiden omilta Instagram -tileiltä, osa taas on Snowboarder Magazinen omia koosteita kilpailuista paikan päältä ja osa julkaisuista on lumilautailuelokuvien mainoksia. Laskijoiden vaatteisiin saattaa vaikuttaa omien valintojen lisäksi myös sponsorit: jos laskijalla on sponsori, käyttää hän usein tämän valmistamia vaatteita.

Laskijan mahdollisuus valita vaatteet itse kertoo siitä, että lumilautailukulttuurissa ei lähtökohtaisesti ole ulkoisesti määriteltyjä rajoja sille, kuinka laskijan tulisi pukeutua. Vaatetus ei ole sukupuolitettua lajin sisällä: miehille ja naisille ei vaadita tietynlaista pukeutumista kuten esimerkiksi uimareilla. Uinnissa uimareiden asuja määritellään Suomen Uimaliiton säädöksillä, joissa esimerkiksi todetaan, että miesten puvut tulee olla yksiosaisia ja naisten taas yksi- tai kaksiosaisia (aquanetti.fi).

En näe kuvia valmiiksi rakennettuina, sillä ne eivät ole kuvia, joihin henkilöitä olisi ehostettu tai ne olisi rakennettu kuvan tai videota ottoa varten, kuten esimerkiksi mainoskuvissa saattaisi olla. Julkaisuissa laskijat itse omilla ehdoillaan rakentavat sukupuoltaan. Representaation näkökulmasta laskijat luovat siis itse omat ulkoiset representaationsa, eikä heitä pakoteta ulkoisesti näyttämään tietynlaiselta ja näin korostamaan sukupuoltaan.

On huomioitava, että vaikka vaatteet näyttävät laskuvideoissa istuvuudeltaan samanlaisilta, on olemassa myös erikseen miehille ja naisille suunniteltuja laskuvaatteita. Eri valmistajilta, kuten Burtonilta ja Billabongilta on olemassa miesten ja naisten laskuvaatemallistoja. Aineistosta on kuitenkin mahdoton tunnistaa, onko kyseessä miesten vai naisten vaate, sillä vaatteiden valmistajia

tai mallistoja ei ole mainittu ja siksi olen vain omien tulkintojeni varassa tässä asiassa. Tämän takia en kiinnittänyt tulkinnoissani huomiota siihen, onko vaate tarkoitettu miehille vai naisille alunperin.

Havaintojeni perusteella olen tullut siihen tulokseen, että kun tekeminen keskittyy laskemiseen, ei sivustolla näy - etenkin naisista - eroottisia kuvia tai kuvaelmia, kuten Turtiainen toteaa mediaurheilun usein tekevän (Turtiainen 2005, 64). Hän kirjoittaa kuinka "Hagreavesin (1994, 166) mukaan naisurheilijoiden seksualisointi on niin trivialisoitunutta ja itsestään selvää, että se luo pohjan urheiluinstituution sisällä tapahtuvalle vakiintuneelle syrjinnälle" (Turtiainen 2006, 64). En löydä aineistostani tällaista naisten seksualisointia tai siihen viittaavaa toimintaa kuten syrjintää.

Siinä mielessä vanhanaikainen ajatus siitä, että nainen ei saisi olla maskuliininen ulkonäön perusteella näyttää olevan hyvin kaukana Snowboard Magazinen Instagram -tilin todellisuudesta. Viittaan nyt Turtiaisen (2005) esimerkkiin siitä, kuinka iltapäivälehdissä on 80-luvulla pyritty ylläpitämään kuvaa naisellisuudesta ja viestimään, että myös urheileva nainen voi olla seksikäs ja kaunis. Esimerkkinään hän käyttää bikinikuvaa alppihiihtäjä Chirsta Kinshoferista, jonka kuvatekstissä todetaan, että urheilu ei näytä vaarantavan Kinshoferin naisellisuutta. (Turtiainen 2005, 59.)

Aineistossa naisten vaatteet eivät toista koristeellista ja ruumiin muotoja korostavaa tyyliä. Niin miesten kuin naistenkin vaatetus on käytännöllistä ja yksinkertaista, joidenkin määreiden mukaan maskuliinista (Rossi 2015, 58). Voisi todeta, että maskuliininen tyyli läpäisee aineistossani kummankin sukupuolen. Maskuliinisuus liitetään usein miehiin, mutta on myös maskuliinisia naisia. Rossin mukaan on tärkeää muistaa, että maskuliinisuus ei kuulu vain miehille. Naisten maskuliinisuutta on ollut olemassa ja näkyvissä pitkään ja jopa pidempään, kuin miesten feminiinisyttä. (Rossi 2003, 58-59.)

Myös tässä aineistossa miesten ulkoiset representaatiot noudattavat enemmän samaa kaavaa kuin muissa medioissa. Esimerkiksi ulkomuodoltaan korostetun feminiinisiä miehiä ei sivustolla juuri esiinny. Vaatetus ei riko totuttua miesten vaatetuksen kaavaa, kuten pelkistettyä, univormumaista ulkoasua (Rossi 2012, 45.) Thorpen tutkimuksessa on kuitenkin selvinnyt, että on sellaisia lumilautailun sisäisiä kulttuureita, jossa miehet saattavat pukeutua hyvinkin feminiinisesti. Esimerkkinään hän käyttää erään lumilautailevan naisen kommentteja siitä, että tämän miespuoliset lumilautailijakaverit pukeutuvat usein turkkeihin ja pastellin värisiin vaatteisiin (Thorpe 2010, 200.)

“It is really acceptable for boys to be ‘super feminine’ these days. I mean . . . all my snowboarder boy friends are way more gossipy than me. They are wearing pink and fur, and they love going shopping too”

(Thorpe 2010, 200)

Tämä havainto lumilautailukulttuurin sisällä olevista erilaisista sukupuolen representaatioista kertoo mielestäni siitä, että sukupuolen representaatio on tässä aineistossa kuitenkin melko kapea. Vaatteiden istuvuudessa on vaihtelua, mutta mikään vaatteista ei ole erittäin feminiininen tai tiettyä kaavaa rikkova. Toisaalta aineisto voi olla tuhoamassa tätä käsitystä sukupuolen ilmenemisen kaksijakoisuudesta, sillä miesten maskuliinisuutta ei liioin korosteta. Käsitys siitä, että nainen sulautuisi miesten maailmaan tuleekin ehkä siitä yleisestä käsityksestä, että lumilautailu on miesten laji ja nainen on lähtökohtaisesti vähemmistö.

Herääkin kysymys, onko aineistoni sittenkään sukupuolineutraali pukeutumisen suhteen? Vahvistaako aineistoni kuitenkin ajatusta siitä, että vain “naissukupuoli” on sukupuoli ja miehinen sukupuoli on yleinen (Butler 1990, 73).

Tuleeko naisten hyväksyä lumilautailukulttuurin sosiaaliset säännöt tai koodit (Hebdige 1993, 102) rennosti, melko maskuliinisesta olemuksesta, jotta heidät otettaisiin tosissaan. Koskeeko tämä sama miehiä? Onko lumilautailussa siis alakulttuurina kuitenkin edelleen kirjoittamaton sääntö neutraaliudesta, jota ei lähdetä haastamaan kokeilevammalla tai feminiinisemmällä tyylillä? Heino kirjoittaa kuinka tyyli on olennainen osa lumilautailukulttuuria ja rinteessä noviisin tunnisti aikoinaan vääränlaisista vaatteista kuten perinteisestä laskettelutakista. Tulkintani mukaan aineisto toteuttaa edelleen lumilautailukulttuurille tyypillistä pukeutumista eli onko tyylistä poikkeaminen siis edelleen vastoin sääntöjä? (Heino 2000, 178.)

Kysymys maskuliinisuudesta ja feminiinisuudesta ei ole yksinkertainen. Yhtä lailla, kun ajatellaan naisen tuottavan maskuliinista representaatiota itsestään, voisi ajatella, että hän kehittää ja tekee uudenlaista ymmärrystä feminiinisuudesta. Kysymys on ollut esillä esimerkiksi Tarja Halosen, Suomen ensimmäisen naispuolisen presidentin kohdalla. Uusinsiko hän maskuliinisuuden mallia vai kenties purki sitä saavuttamalla maskuliinisenä, miehisenä pidetyn aseman politiikan huipulla? (Jokinen 2010, 134.)

Artikkelissaan *What is so punk about snowboarding?* (2000) Heino toteaa kuinka löysä pukeutuminen on vahvistanut lajin maskuliinisuutta ja se on ollut aikoinaan vastalause lasketteluun tiukoille neonvärisille vaatteille (Heino 2000, 178). Toisaalta samassa artikkelissa todetaan, että lumilautailussa tyyli koostui ei-teknisistä vaatteista. Tämä ei toteudu aineistossani, sillä aineistossa esiintyy sekä teknisiä, että urbaaneja vaatteita. Aineiston pohjalta voi siis päätellä, että lumilautailun tyyli on muuttunut vuosien saatossa. Tähän voi vaikuttaa se, että lumilautailu on muutenkin kaupallistunut ja kasvanut lajina. Tästä esimerkkinä on se, että lumilautailu on nykyään olympialaji kuten laskettelu. Lumilautailun luonne on siis muuttunut ja laji ei ole enää samanlainen alakulttuuri kuin se on aikoinaan ollut (Heino 2000).

Kuten aiemmin mainitsin, esimerkiksi laskettelijoilla vaatetus on perinteisesti korostanut ruumiin muotoja kun taas lumilautailussa vaatetus on ollut löysää ja roikkuvaa (Heino 2000, 178-179). Tämä tosin on hieman muuttunut, kuten minunkin aineistosta käy ilmi. Lumilautailussa vaatetus ei ole enää ainoastaan isoa ja löysää vaan siinä on enemmän variaatiota. Istuvuus ei kuitenkaan ole täysin ihonmyötäistä. Myös tutkijat ovat todenneet, että lumilautailuvaatteissa erot miesten ja naisten vaatteiden välillä ovat minimaaliset (Heino 2000, 179). Vaatetuksen ja varusteiden puolesta voidaankin siis todeta, että sukupuoli ei ilmene selvästi eikä sitä rakenneta näkyvin keinoin. Viime kädessä ainoa keino saada laskijan sukupuoli selville on kuvateksti, jossa laskija on mainittu nimeltä.

Palatakseen vielä hetkeksi Butlerin käsitteeseen sukupuolen performatiivisuudesta, toteaisin, että aineisto ei anna tällaisenaan selkeitä merkkejä tai jatkumoa sukupuolen rakentumiselle. Kuten olen aiemmin tässä luvussa todennut, vaatetuksessa on sekä väritykseltään että istuvuudeltaan variaatiota. Sen perusteella on siis vaikea tehdä selkeitä tulkintoja siitä kuinka sukupuolta tuotettaisiin toistamalla tiettyjä tyynejä pukeutumisessa, sillä samankaltaisia piirteitä löytyy sekä miesten että naisten vaatuksesta. Siltä osin aineistoni tukee myös ajatusta siitä että sukupuoli ei ole täysin yhtenäinen joukko jossa kaikkia yksilöitä määrittäisi samat ominaisuudet (Butler 1990, 26).

Vaatetus ei siis ole sukupuolittavaa aineistossa. Tämä voi osin selittyä sillä, ettei lumilautailu lajina luo puitteita sukupuolittavalle pukeutumiselle kuten lajit, joissa vaatetus on lähtökohtaisesti vähäisempää ja näin mahdollistaa sukupuolien välisen eron. Talvilajissa vaatetuksen tulee olla kylmyydeltä suojaava ja peittävä. Lumilautailussa on myös perinteisesti käytetty peittävämpiä vaatteita, joilla vartaloa ei ole korostettu. Kun vaatteiden ja ulkonäön perusteella ei voi päätellä sukupuolta eikä keskittää huomiota siihen, katsojan huomio kiinnittyy laskemiseen ja taitoihin (Heino 2000, 179).

4.2 AKTIIVINEN TOIMIJUUS

Seuraavaksi avaan havaintoani siitä että sukupuoli ei ilmene toimijuuden kautta. Aineistossa sukupuolten toimijuus on aktiivista, eikä sen perusteella rakennu eroa sukupuolten välille. Tähän lopputulokseen pääsin vertailemalla ketkä laskivat, kenen kanssa ja millaisia rooleja videoiden tai kuvien henkilöille määrittyi.

Analyysissäni kiinnitin huomiota videoiden tapahtumiin ja toimintaan sekä siihen, *missä roolissa* videolla esiintyvät henkilöt olivat. Pyrin etsimään sellaisia toistotekoja, jotka määrittävät tekijän sukupuolta. Lisäksi kiinnitin jälleen huomiota siihen korostetaanko sukupuolta esimerkiksi stereotyyppisillä toiminnoilla tai roolijaolla. Usein miehet esitetään mediassa maskuliinisina ja voimakkaina kun naiset taas avuttomina ja heikkoina (Manner-Raappana 2006, 95). Aineistoni pohjalta totean, että kaikissa julkaisuissa laskijat sekä naiset että miehet ovat aktiivisia, voimakkaita toimijoita, eivät avuttomia tai heikkoja.

Seuraavat alaluvut kuvaavat aktiivisen toimijuuden rakentumista kolmella osa-alueella, jotka ovat asiantuntijuus, kuvatekstien sukupuolineutraalius sekä sukupuoliroolien poissaolo.

4.2.1 Asiantuntijuus ei katso sukupuolta

Perustan väitteeni asiantuntijuuden rakentumisesta siihen, että niissä julkaisuissa, joissa esiintyy sekä miehiä että naisia, kummatkin esiintyvät nimenomaan laskijan roolissa. Miehiä ja naisia ei vertailla keskenään eikä näin sukupuolten välille rakenneta eroa stereotyyppisten roolijakojen pohjalta. Peilasin havaintojani Manner-Raappanan ajatukseen asiantuntijan roolin rakentumisesta (2006).

Esimerkkinä käytän julkaisua, joka on Burton-lumilautailumerkin järjestämän kilpailun mainos. Videolla kaksi miestä ja yksi nainen puhuvat puhelimeen ja ikään kuin keskustelevat laskettelukeskuksen kanssa kysyen kysymyksiä kuten “Hey Boreal [laskettelukeskuksen nimi], what’s up?”. Hahmot “juontavat” ja kommentoivat taustalla pyöriviä videoita (ks. kuvat 9-11) . Videolla ei korosteta hahmojen puheessa tai taustalla pyörivissä videoissa laskijoiden sukupuolta, vaan kaikki ovat yhtä ryhmää ja samalla viivalla kilpailijoina. Hahmot kommentoivat ristiin rastiin toistensa ja muiden suorituksia ja ovat kannustavia laskijan sukupuolesta riippumatta. Sukupuolta ei näin ilmennetä tietäjän tai osaajan aseman kautta, sillä kummatkin ovat ammattimaisessa asemassa (Manner-Raappana 2006, 97-103).

Huomion arvoista on esimerkiksi se, kuinka yksi miespuolinen hahmo kommentoi erään naisen laskusuoritusta sanomalla “I wish I could do that”. Lausahdus on pieni yksityiskohta, mutta pidän sitä suurena merkinä siitä, ettei mainoksessa sukupuolella ole väliä. Thorpen (2008, 2010) teksteissä nousi ajoittain esille, että naisia pidetään lumilautailukulttuurissa lähtökohtaisesti huonompina kuin miehiä. Edellä mainittu lausahdus ei tunnu allekirjoittavan tällaista ajatusmaailmaa, sillä mies toteaa sukupuolestaan riippumatta, että toivoisi osaavansa laskea kuten videon nainen.

Kuvat 9-11 Burton Qualifiers -mainosvideo

Miehet ovat mainoksissa tyypillisesti olleet tietäjän asemassa, nuoria naisia taas ei helposti aseteta tietäjän tai osaajan asemaan. (Manner-Raappana 2006,

97-103.) Kummatkin väitteet kumoutuvat aineistossani. Laskijoiden asiantuntijuus omasta lajistaan ja tekemisestään rakentuu jokaisessa videossa, joissa heidän toimiaan ei kyseenalaisesta tai vähätellä. Näitä asiantuntijoita ovat aineistossani sekä nuoret että vanhemmat naiset ja miehet. Ikä ja sukupuoli eivät siis muodostu asiantuntijan roolia määrittäviksi tekijöiksi.

4.2.2 Kuvateksteissä korostuu aktiivinen toimijuus, ei sukupuoli

Butlerin mukaan yksi sukupuolen tuottamisen välineistä on puhetapa sekä asioiden toistaminen puheessa. Puheessa tietynlaisten mielikuvien ja asioiden toistaminen rakentaa osaltaan sukupuolta tiettyyn suuntaan. (Paasonen 2012, 47.) Sovelsin tätä ajatusta ja kiinnitin analyysissäni huomiota myös kuvateksteihin ja niiden välittämiin viesteihin. Tarkastelin sanavalintoja siltä kannalta, korostetaanko niissä sukupuolta. Vertaan miehistä ja naisista kirjoitettuja tekstejä keskenään, sillä kuten lumilautailukulttuuria käsittelevässä luvussa mainitsin, osassa lumilautailun medioista on keuhuttu naisia vertaamalla heitä miehiin tai toteamalla, että henkilö x laskee kuin mies. Aineistossa ei esiinny tällaisia kuvatekstejä ja se tukee edelleen tulkintaani siitä, että sukupuoli ei määritä aineistossa ammattimaisuutta tai arvostuksen määrää.

Aineistoni kuvateksteissä ei korostettu laskijan sukupuolta. Puhetapa oli kauttaaltaan samanlainen, oli kyseessä sitten mies tai nainen. Näin miehestä tai naisesta ei rakennettu sanallisesti tietynlaista. Sukupuolineutraalimpia tapoja uutisoida tai kirjoittaa lumilautailijoista on nykyään enemmän kuin ennen. Teksteissä voidaan kirjoittaa, että henkilö x on kovimpia lumilautailijoita tällä hetkellä, eikä ole tarpeen kertoa, onko kyseessä nainen vai mies. Tällä tavalla poistetaan yleistä käsitystä siitä, että naispuoliset urheilijat olisivat passiivisia ja vain esillä tyydyttämässä miesten heteroseksuaalisia haluja (Thorpe 2008, 206).

Tämä edellä mainittu sukupuolineutraali tapa kirjoittaa on läsnä aineistossa. Tosin poikkeuksen siihen kuitenkin tekee seuraava kuvateksti, jossa henkilön sukupuoli on mainittu. Kyseessä on tapahtuma, jossa Maddie Mastro on tehnyt ensimmäisenä naisena onnistuneen double crippler tempun kilpailussa. Tapahtuma on historiallinen ja sukupuolen mainitseminen lienee aiheellista, jotta tapahtuman osaa laittaa oikeaan perspektiiviin. Historiallisista tempuista uutisoiminen on samantyylistä miesten kohdalla.

Kuvateksti 1: [@maddie_mastro](#) makes history yesterday by becoming the first ever woman to put down a double crippler in a contest at the [@burtonsnowboards](#) [#BurtonUSOpen](#) in Vail, CO.

Muista teksteistä laskijan sukupuolen sai tekstistä selville vain kun heidän nimensä mainittiin. Monissa kuvateksteissä kannustetaan laskijaa ja ihailaan tämän taitoja samalla tavalla, sukupuolesta riippumatta. Alla kaksi esimerkkiä videoiden kuvateksteistä, joista ensimmäisessä on nainen ja toisessa mies:

Kuvateksti 2: It is not Labor Day in New Zealand... [@zoisynnott](#) putting in work. 🏂 [@tiarncollins](#)

Kuvateksti 3: Things we don't get tired of: [@mennybilam](#) hitting rails.

Kummassakin tekstissä hehkutetaan laskijan taitoja ja tekstin tyyli on samankaltainen, rento. Ensimmäisessä tekstissä on hehkuttava sävy ja siinä verrataan laskemista työntekoon - tämä viestii mielestäni arvostuksesta laskijaa kohtaan. Toisenlainen kuvateksti voisi antaa sellaisen käsityksen, että nainen on tekemässä jotakin omalle sukupuolelleen ennennäkemätöntä tai poikkeuksellista. Tekstissä ei mainita, että kyseessä on nainen ja näin annetaan

laskijalle osaajan rooli, jossa sukupuolta ei korosteta. Toisessa tekstissä kerrotaan, kuinka Benny Milamin videoihin ei kyllästyä ja näin viestitään arvostuksesta laskijaa kohtaan. Tekstin sävy on positiivinen ja kannustava.

Tulkintaani naisten asiantuntijuuden rakentumisesta aineistossa miehistä riippumattomana tukee lumilautailija Danny Burrowsin avaus naisten asemasta lumilautailukulttuurissa. Burrows toteaa, kuinka naisten kehuminen sanoilla "Hän laskee kuin mies!" on seksististä ja sisältää oletuksen siitä, että kaikki miehet ovat parempia kuin naiset. (Thorpe 2010, 200.) Aineistoni ei anna merkkejä tällaisesta kielestä tai oletuksista, sillä kuvatekstit eivät korosta laskijan sukupuolta - hyvässä tai pahassa.

4.2.3 Urheilumaailman sukupuoliroolien murtaminen

Yksi osa-alue, joka vahvisti ajatusta hävytetystä sukupuolesta oli perinteisten sukupuoliroolien poissaolo. Esimerkiksi Turtiaisen (2005) mukaan sukupuoliroolit ja tietyntyyppiset mediakuvat ovat olleet valloillaan pitkään. Kiinnitin analyysissäni siis huomiota näiden roolien ilmentymiseen ja minulle selvisi, että aineisto ei ilmennä aikaisemmin vallalla olleita urheilumaailman sukupuolirooleja.

Julkaisuissa tekeminen keskittyy lähes yksinomaan lumilautailuun. Videot koostuvat usein useammista klipeistä, joissa nähdään yksittäisiä temppuja. Aineistossa on melko vähän sellaisia videoita, joissa laskija vain laskisi rinnettä tekemättä temppuja vaan sisältö on keskittynyt temppuihin eri ympäristöissä. Jokainen temppu on suoritus itsessään. Turtiaisen mukaan miesten urheilu näyttäytyy mediassa useimmiten suorituksellisena ja naisten urheilu taas mielihyvänä ja sosiaalisena osallistumisena (Turtiainen 2005, 92). Aineistossani nämä nivoutuvat yhteen ja syntyvät urheilija, joka on suorituksellinen, mutta jonka

suorituksesta huokuu mielihyvä ja sosiaalisuus. Mielihyvä kuuluu ja näkyy laskijoiden kasvoilta ja puheessa, kun he riemastuvat ja tuulettavat tempuissa onnistuessaan.

Sosiaalisuus näkyy siinä, että videoilla lasketaan joukoissa ja hurrataan toisten onnistumisille. Kannustaminen näkyy ja kuuluu videoiden taustalla kuuluvista huudahduksista ja vihellyksistä. Osassa videoista onnistuneen tempun jälkeen henkilöt saattavat halata toisiaan. Tunteita siis näytetään, puolin ja toisin ja näin aineisto kumoaa sellaista mieskuvaa, joissa mies näyttäytyisi aggressiivisena ja tunteilemattomana (Rossi 2003, 61). Tällainen yhteisöllisyys on katsottu feminiiniseksi piirteeksi, joten laskijoiden voisi väittää olevan myös feminiinisiä (Jokinen 2010, 129). Laji ylittää sukupuolittuneet rajapinnat median luomista mielikuvista urheilun luonteesta, joissa vain naiset tavoittelisivat mielihyvää urheilun kautta ja miehet suorittaisivat verenmaku suussa.

Aineistossa nainen näyttäytyy nimenomaan urheilusuorituksen kautta, ei sen jälkeisen lavastetun tilan, jossa hän nauttisi vain urheilun tuottamista tuloksista vartalossaan (Turtiainen 2005, 62). Pääosassa on laskeminen, ei henkilön ulkonäkö tai urheilusta saavutetut ruumiilliset tulokset. Myös naiset kuitenkin näyttävät tunteita, eivätkä näin vastaanota kaikkia maskuliinisuuden perinteisiä ominaisuuksia, kuten eivät miehetkään.

Esimerkkeinä urheilusuorituksen korostamisesta ulkonäöllisten tulosten korostamisen sijaan ovat kuvat 12 ja 13. Kuvissa hymyilevät nuoret laskijat poseeraavat oman sarjansa voittajina, kuohuviinipullo kohotettuna ilmaan. Mies hymyilee suu kiinni ja nainen hampaat näkyen. Kummankin kasvoista huokuu tyytyväisyys omaan suoritukseen ja voittoon. Laskijat nähdään kuvissa nimenomaan lajinsa edustajina, ammattilaisina, jotka ovat saavuttaneet jotakin suurta.

Kuva 12 Zoy Synnott | **Kuva 13** Redmond Gerard

Thorpen tutkimuksessa kävi ilmi, että osa lumilautailulehtien toimituksessa työskentelevistä henkilöistä uskoivat naisten olevan lajissa heikompia kuin miehet ja siksi heitä näkyy vähemmän lumilautailulehdissä. Thorpen mukaan tämä kertoo siitä, että naisten tulee yltää miesten tasolle, jotta heidät otettaisiin mukaan lehtien sivuille (Thorpe 2008, 206). Aineistoni pohjalta tämä väite ei pidä paikkaansa Snowboarder Magazinen Instagram -tilillä, sillä selvästi tilin ylläpitäjät ovat kokeneet naisten tempuat tarpeeksi kiinnostaviksi ja vakuuttaviksi ottaakseen ne mukaan tilin julkaisuihin. Naisista ei ole vain sellaisia julkaisuja, joissa he olisivat rikkoneet jonkinlaisia ennätyksiä ja näin yltäneet miesten tasolle. Heidät on otettu osaksi normaalia lajikulttuuria.

Tämä sukupuolten välinen tasa-arvo näkyy myös laskuympäristöissä, joissa esiintyvyys noudattaa samaa kaavaa sukupuolesta riippumatta. Tämä ei ole itsestäänselvyys, sillä kuten kirjoitin lumilautailukulttuuria koskevassa luvussa, jotkin osa-alueet ovat sukupuolittuneempia kuin toiset. Esimerkiksi takamaastossa laskemista pidettiin erityisesti vahvojen miesten lajina, mutta aineistossa on myös julkaisuja, joissa naiset laskevat takamaastossa (Thorpe 2010, 200).

Sekä miehet että naiset laskivat eniten laskettelukeskuksissa, seuraavaksi eniten street spoteilla ja vähiten takamaastossa. Laskettelukeskuksissa kuvatut julkaisut olivat lähes poikkeuksetta kuvattu parkeilla, joten yleisesti julkaisujen sisältö oli keskittynyt nimenomaan tempuilleen. Se, että naiset on otettu mukaan näihin sisältöihin, eikä heistä ole vain sellaisia videoita, joissa he leikkisivät lumessa tai poseerisivat lumilaudan kanssa tekee heistä ammattilaisia, ei "miesten seuraajia" (Thorpe 2008, 205). Aineisto tekee selväksi, että sivustolla on vain lumilautailijoita, ei nais- ja mieslumilautailijoita. Tämä ei ole itsestään selvää, sillä naisiin liitetään miehiä useammin jokin etuliite esimerkiksi ammatin eteen (Engelberg 2010, 168).

4.2.4 Sukupuolineutraali vai maskuliininen toimijuus?

Jos sukupuoli jaotellaan siten, että miehet ovat maskuliinisia ja naiset feminiinisiä, tullaan väittäneeksi, että vain miehet omaavat urheiluun vaadittavat ominaisuudet. Maskuliinisuuden alle nimittäin luetaan aktiivisuus, voima, nopeus, fyysinen tilan hallitseminen ja lihaksikkuus sekä toiminta (Rossi 2003, 61). Tämä tuntuu kuitenkin hieman kyseenalaiselta, sillä edellä mainitut maskuliinisuuden piirteet ovat sellaisia piirteitä ja ominaisuuksia, jotka ovat välttämättömiä urheilun kannalta. Tarkasteltaessa aineistoa, voidaan nopeasti todeta, että näitä ominaisuuksia on niin naisilla kuin miehilläkin eikä näin ollen kyseiset ominaisuudet tai piirteet määritä henkilön sukupuolta. Aineistossa naisilla on maskuliinisia ominaisuuksia ja miehillä on feminiinisiä. Tältä osin Snowboarder Magazine osallistuu luomaan laajempia sukupuolirooleja ja erityisesti siten, että sukupuolta ei nähdä määrittävänä tekijänä esimerkiksi laskijan ammattimaisuutta arvioitaessa. Aktiivinen toimijuus korostuu kummankin sukupuolen kohdalla.

Tärkeää olisi kuitenkin tunnistaa sekä nais- että miestoimijoiden sisäiset erot ja eroavaisuudet, eikä niputtaa heitä yhteen nippuun. Palaan nyt johdannossa mainitsemiin naisvaltaisiin lumilautailutileihin (*girlshred* ja *toohardsquad*), joissa esiintyvät naiset ovat hyvin moninainen joukko. Vaatetuksessa näkyy feminiinisiä, maskuliinisia sekä sukupuolineutraaleja piirteitä ja heitä kaikkia silti yhdistää into ja kiinnostus lajiin. Näillä tileillä kaikenlaiset skeittaajat ja lumilautailijat pääsevät esille. Eivät vain he, jotka noudattelevat miesten näyttämää esimerkkiä ja ikään kuin omaksuvat sen vallitsevan maskuliinisen kulttuurin lajin sisällä.

Thorpen mukaan oleellista naisvaltaisissa tileissä on se, että silloin syntyy alusta, jossa naisten suoritukset ja niiden arvostus ei ole riippuvaista miesten suorituksista. Hänen mukaansa nämä “women-only” mediat ovat osa laajempaa sosiaalista muutosta (Thorpe 2008, 199-221). Skeittauksen parissa on myös tilejä, kuten Skateism, joka tuo esille queer-skeittaajia ja julistaa olevansa inklusiivinen tili, jossa kaikenlaiset skeittaajat pääsevät valokeilaan.

Onko naisten vapaus toimia itsenäisenä subjektina aineistossa kuitenkin rajallista? Heillä on oikeus ilmaista itseään ja heidät otetaan tosissaan lajin sisällä, mutta mistä johtuu, että naisia on vain alle 20% koko aineistosta? Lumilautailevia naisia riittää, sivustolla esiintyvät naiset eivät ole lajin ainoita ammattilaisia. Miksi he ovat niin aliedustettuja? Aineistossa naissubjektille on annettu paikka ja näkyvyyttä (Rossi 2012, 31). Mutta entä ääni? Aineisto ei tunnu antavan merkkejä ja tilaa naisiselle esiintymiselle ja puhetavalle, vaan naiset ovat aineistossa osa miesten kulttuuria. Toisaalta eikö juuri naisten tapa toimia feminiinisen naiseuden ulkopuolella ole vapautta ja anna tilaa toisenlaiselle esiintymiselle.

Aineisto antaa merkkejä siitä, että naisen tulee olla nimenomaan rennon maskuliininen, jotta hän pääsee lajin suurimman lehden sosiaaliseen mediaan.

Aineistossa tämä näkyy nimenomaan pukeutumisessa. Tästä on ollut esimerkkejä lumilautailukulttuurissa, jossa naisilta oletetaan tietynlaista käyttäytymistä, jotta heidät otetaan tosissaan (Thorpe 2008 & 2010). Aineistossa ei ole kuvia naisista, eikä liioin miehistäkään feminiinisissä vaatteissa. Tältä osin voisi väittää, että naisen tulee olla miessubjektin kaltainen saadakseen ylipäättään toimijan roolin. (Rossi 2012, 31.) En kuitenkaan voi tehdä suorasukaisia päätelmiä siitä, onko lehti tiedostaen valinnut sivustolleen vain tällaisia sukupuolineutraalimpia, ellei jopa maskuliinisia representaatioita naisista ja jättänyt toisenlaiset representaatiot ulkopuolelle. Toisin sanoen aineisto antaa merkkejä sekä sukupuolen häivytyksestä että maskuliinisesta luonteesta.

Vaikka aineisto on hieman ristiriitainen sukupuolen representaation suhteen siinä mielessä, että se tuntuu esittävän meille vain tietynlaisen kuvan lumilautailijoista, on se silti onnistunut esittämään vähemmistön eli tässä tilanteessa naiset samalla viivalla miesten kanssa. Kutsun naisia vähemmistöksi, sillä he ovat aliedustettuja aineistossa ja lisenssin alla laskevien lumilautailijoiden määräästä vain 30% on naisia (FIS 2019). Snowboarder Magazine on kuitenkin onnistunut esittämään naiset ammattilaisina. Jos lehti esittäisi naiset sivustakatsojan roolista ja seksualisoisi heitä, loisi se täysin toisenlaisen todellisuuden heistä lumilautailijoina.

Lumilautailukulttuurissa on aiemmin nähty sellaista mainontaa, jossa naisia seksualisoidaan. Thorpen mukaan eräs laskettelukeskus mainosti itseään kuvalla, jossa oli kolme naista alasti ja vain heidän nänninsä oli peitetty tarroilla (Thorpe 2008, 211). Naisten seksuaalisointi ja käyttäminen vain malleina luo kuvan siitä, että laji ei sovellu naisille ja naisten ainoa anti on olla mielellään kauniina ja viettelevinä kuvissa.

Rossi on käyttänyt representaation tuottavuudesta ja sen ongelmallisuudesta esimerkkinä pilapiirroksia. Pilapiirroksat voivat vahvojen stereotyyppien kautta luoda oikeita ennakkoluuloja pilapiirroksen hahmoa kohtaan (Rossi 2010, 266). Niinpä onkin oleellista tunnustaa, että aineisto ei luo naisista haitallista kuvaa vaan representaatio on siinä mielessä positiivinen.

Naiset, jotka toteuttavat lumilautaillessaan maskuliinisia ihanteita itsessään, voivat myös samalla olla hyvin feminiinisiä. Oleellista kuvien tulkinnassa onkin, millä "laseilla" lukija tai katsoja katsoo kuvia. Thorpe on demonstroinut, kuinka tyypillisesti seksistisinä pidetyt kuvat eivät välttämättä ole sellaisia, jos nainen on itse valinnut esiintyä bikineissä. Hän korostaa, että on myös sellaisia representaatioita, joissa nainen näyttäytyy samalla sekä ammattilumilautailijana että korostaa omaa sukupuoltaan ja ulkonäköään. Ominaisuuksien ei tarvitse sulkea toisiaan pois. (Thorpe 2008, 224.) Aineistossa ei kuitenkaan ilmene merkkejä tällaisesta feminiinisuuden korostamisesta vaan kuvasto on siinä mielessä hyvin neutraalia, lumilautailuun keskittyvää.

Aineiston voisi siis väittää ylipäättään olevan melko neutraali, sillä kuten olen aiemmin tässä tekstissä osoittanut, radikaalia sukupuolen korostamista ei ole suuntaan eikä toiseen. (Rossi 2003, 61). Vaikka aineistossa sukupuolet ilmenevät enemmän maskuliinisina kuin feminiinisinä, ei se ilmennä puhdasta maskuliinisuutta. Vaatetuksessa tuntuu olevan liikkumavaraa maskuliinisuuden ja feminiinisuuden rajapintojen välillä. Lisäksi aineistossa miehet tuntuvat olevan enemmän leikkimielisiä kuin aggressiivisen maskuliinisia, yhteisöllisyyttä korostaen.

5 PÄÄTÄNTÄ

Perinteisesti feministisessä tutkimuksessa ei tyydytä vain kuvaamaan sisältöjä, tuotantoja ja yleisöjä, vaan siinä otetaan myös kantaa tulosten merkitykseen sukupuolirakenteiden ja -käsitteiden muodostumisessa. (Aslama 2006, 47.) Seuraavaksi avaan pohdintojani siitä, mitä saamani tulokset tarkoittavat lumilautailukulttuurin kannalta.

Suurimmaksi kysymykseksi minulle jäi naisten vähäinen määrä aineistossa. Pyrin itse analyysissä keskittymään sukupuolen representaatioihin ilmiönä, mutta jäin silti pohtimaan nimenomaan naisten asemaa.

5.1 NAISTEN ASEMA AINEISTOSSA

Aineistostani vain 18,3% oli naisia eli 60:ssä julkaisussa naisia esiintyi vain 11. Tämä voi osin selittyä sillä, että naisia on ammattilaisina vähemmän. Tästä on yllättävän hankalaa löytää ajantasaista tietoa, sillä monet harrastajista ovat nimenomaan vapaa-ajallaan laskevia. Siksi tietoa lajin sukupuolijakaumasta voi etsiä lähinnä sen kautta, kuinka moni on lisenssillä laskeva ammattilainen.

FIS:in (International Ski Federation) sivuilta selviää, että Yhdysvalloissa lisenssin alla laskevia on yhteensä 410 joista 275 on miehiä ja 135 naisia. Miehet vallitsevat siis määrällisesti lajia ammattilaistasolla muodostaen 67% kaikista laskijoista. Valitsin tähän tilastoksi Yhdysvallat, sillä Snowboarder Magazine on yhdysvaltalainen lehti ja suurin osa laskijoista on nimenomaan kyseisestä maasta. Vertailun vuoksi Suomen vastaavat luvut ovat seuraavanlaiset: laskijoita on yhteensä 41, joista 27 on miehiä ja 14 naisia. (FIS.com .)

Mielenkiintoista on pohtia, miksi näin on? Miksi naisia on niin vähän aineistossa ja FIS:n tilaston mukaan myös lajin parissa. Tutkimusmenetelmälleni uskollisena kiinnitin pohdinnassa huomiota nimenomaan representaation vaikutukseen. Naisten asemasta ovat nimittäin puhuneet myös lajin ammattilaiset, erityisesti naiset. Mountainlife -lehden nettiartikkelissa on haastateltu ammattilaislumilautailijaa, Kimmy Fasia. Haastattelussa hän puhuu lumilautailun nykytilasta tasa-arvon näkökulmasta. Hän kertoo kuinka tällä hetkellä suurin ongelma on mies- ja naislaskijoiden eroissa sekä palkassa että representaatioissa laskuelokuvissa. Naisten sponsorointi lajin sisällä on ollut pienempää myös Thorpen mukaan (2010, 200). Lisäksi epätasa-arvoa kilpailuissa tuotetaan esimerkiksi järjestämällä naisten kilpailut myöhemmin kuin miesten, joka tarkoittaa, että he joutuvat laskemaan pimeässä sekä jo lasketuissa kilpailuympäristöissä, jolloin laskuolosuhteet ovat heikkomat. (Thorpe 2010, 200)

Onkin oleellista huomata, että vaikka aineistoni representaatiot eivät ole sukupuolittuneita, heitä on huomattavasti vähemmän. Tämä vaikuttaa osaltaan siihen esiintymiseen ja esiintyvyyteen, joka potentiaalisesti saisi lajin pariin uusia nuoria, erityisesti tyttöjä. Fasani kiteyttää ajatuksensa representaation tärkeydestä hyvin:

“... if it’s only men that ever get the spotlight, how will girls get inspired or get the confidence to snowboard. I guarantee if we got equal representation there would be an equal amount of women snowboarders.”

(Mountainlife -lehden haastattelu 2018)

Fasanin mukaan tasa-arvoa lajin sisällä syntyy vain jos niin miehet kuin naisetkin peräänkuuluttavat naisten tasa-arvoa ja näkyvyyttä lajin kuvastoissa. Yksi keino tähän on hänen mukaansa lisätä naisia lajin yritysten johtoportaiden

riveihin. Burton -lumilautamerkillä on ollut pitkään toimitusjohtajana Donna Carpenter, joka on ollut mukana pitämässä huolta siitä, että naiset näkyvät ja heillä on mahdollisuus menestyä. Tästä esimerkkinä Fasani käyttää Burton Girls -mallistoa, jossa naisille on luotu laadukkaita välineitä laskemiseen. Laadukas, naisten fyysiikkaan ja keholle suunniteltu välineistö antaa mahdollisuuden kehittyä. Ehkä naisten lisääminen myös sellaisessa lajin mediakuvastossa, jossa esiintyy sekä miehiä, että naisia, vaatisi enemmän naisia lehtien toimitukseen?

Kuten tutkielmani alussa käy ilmi, Snowboard Magazinen toimittajista yksi on nainen. Olisikin mielenkiintoista selvittää, vaikuttaako tämä oleellisesti siihen miten naiset on aineistossa esitetty. Aiheesta voisi tehdä tutkimuksen vertailemalla kahta lumilautailulehteä, joista toisen toimituksessa on nainen ja toisessa ei. Löytyisikö lehdistä keskenään erilaisia naisten representaatioita? Omassa tutkielmassani sivusin aihetta viitaten pelkästään naisiin keskittyviin medioihin. Tästä olisi kiinnostavaa tehdä tutkimus, jossa verrattaisiin keskenään näiden erilaisten lumilautailumedioiden sukupuolen representaatioita keskenään.

Kuten jo tulosluvussa kuvasin, sukupuolen representaatio voisi olla tässä aineistossa laajempi. Miehiä ja naisia voisi olla femininiisempiä, eikä voida ajatella, että aineisto itsessään edustaisi kaikkia lajin harrastajia. Jäin myös pohtimaan, että liittyykö Snowboarder Magazine kuitenkin julkaisuillaan sellaiseen kulttuuriin, jossa naisten tulee sopeutua miesten maailmaan. Puhun sellaisesta kulttuurista, jossa naisten tulee olla niin sanotusti "one of the guys", yksi miehistä, jotta he pääsevät miesten kulttuuriin. Tällaisesta kulttuurista puhui myös Thorpe tutkiessaan millaisia maskuliinisuuksia lumilautailukulttuurista löytyy. Vaikka aineisto ei anna merkkejä sukupuolten välisestä sorrosta ja Thorpen kuvaamasta "bro" eli "veli" -kulttuurista (Thorpe 2010), kertoo

representaation kapeus jotakin lumilautailukulttuurin sukupuolten välillä vallitsevasta erosta.

Lisäksi aineistoa voisi feministisestä näkökulmasta kritisoida sen "valkoisuudesta", sillä kuten lumilautailukulttuuria käsittelevässä luvussa kirjoitin, lumilautailu on perinteisesti ollut nimenomaan "nuorten valkoisten miesten laji". Aineistoni vahvistaa ajatusta tästä ja voisikin olla mielenkiintoista perehtyä jatkossa tarkemmin intersektionaalisuuden kysymykseen lumilautailukulttuurissa.

Lumilautailukulttuurin sosioekonomisiin rakenteisiin tutustuminen vaatisi yhteistyötä muiden alojen, kuten sosiologian tutkijoiden kanssa. Tästä hyvänä esimerkkinä toimii Thorpen tutkimukset, joissa hän on yhdistynyt omaa sosiologista näkökulmaansa mediatutkimuksen piiriin ja tutkinut sukupuolen representaatioita lumilautailukulttuurissa nimenomaan mediassa (2008).

5.2 TULOSTEN ARVIOINTI

Jäin pohtimaan omien tulosteni ristiriitaisuutta. Toisaalta aineisto on antanut viitteitä sukupuolineutraaliudesta, mutta lähes jokaisen havainnon kohdalla palaan käsittelemään maskuliinisuuden piirteitä, sekä miesten että naisten kohdalla. Pohdin sitä, että olisiko tutkielmani eteneminen ollut selkeämpää jos olisin tehnyt selkeämmän rajauksen tutkimuskysymykseen aluksi? Oliko ilmeneminen sittenkin liian laaja käsite ja antoi näin ristiriitaisia vastauksia vai ovatko vastaukset ristiriitaisuudessaan kuitenkin erittäin hedelmällisiä ja luovat pohjaa jatkotutkimukselle.

Kuten Butlerkin on kirjassaan *Hankala sukupuoli* todennut, on sukupuoli-identiteetti monimutkainen (Butler 1990, 133). Vaikka en tutkielmassani syvenny laskijoiden sukupuoli-identiteettiin, vaan sukupuolten

representaatioihin, voin todeta, että kysymys sukupuolen ilmenemisestä aineistossa ei ole yksiselitteinen.

Kysymyksiä tuntui siis jäävän, mutta toisaalta olen tyytyväinen tekemääni analyysiin. Mielestäni kykenin tarkastelemaan aihetta melko monella osa-alueella ja löysin omaan analyysiini soveltuvia aiempia tutkimuksia ja lähteitä, jotka koin erittäin mielenkiintoisiksi ja hyödyllisiksi. Näistä tärkeimpänä esimerkkinä ovat tutkielmassa useaan otteeseen viitatus Thorpen tekstit. Kuten olen jo aiemmin tutkielmassani todennut, Snowboarder Magazinen Instagram-tilin sisältö rikkoo ainakin jonkinlaisia sukupuolirooleja ja stereotyyppistä sukupuolen ilmentymistä, mutta toisaalta se on melko homogeeninen sukupuolen representaatioiden suhteen. Tämän takia tulosten jakaminen selkeiksi tulosluvuiksi tuntui hankalalta.

Tulosten monimuotoisuus ja tietynlainen ristiriitaisuus on kuitenkin linjassa aiempien tutkimusten kanssa. Thorpe on teksteissään (2008, 2010) kirjoittanut kuinka sukupuolen kysymys on todella monitasoinen lumilautailukulttuurissa. Toisessa luvussa mainitsemani erilaiset maskuliinisuuden ryhmät vaikuttavat siihen, millaisia representaatioita juuri niissä kulttuureissa nähdään. Siitä näkökulmasta väittäisin, että Snowboard Magazine on tasa-arvoon pyrkivä lehti, jossa maskuliinisuus on edelleen suuri osa, mutta siihen ei kuulu machoilu tai naisten vähättely. Aineistoni ei siis asetu suoraan mihinkään Thorpen mainitsemista maskuliinisuuden ryhmistä, vaan luo omanlaisensa kulttuurin, jossa pääosassa on laskijat ja heidän ammattimaisuutensa.

Tutkielmani myötä olen yhä kiinnostuneempi tasa-arvon kysymyksestä lumilautailussa. Olen itse lumilautailevana naisena tyytyväinen representaation luonteeseen ja siihen, että aineistossa naisia ei alisteta. Jään kuitenkin odottamaan sitä päivää, kun naisten ja miesten esiintyvyyden luvut ovat

tasavertaisemmat kuin nyt. Oikeaan suuntaan ollaan menossa, sillä tutkimukset osoittavat naisten määrän kasvavan jatkuvasti lajin parissa.

5.3 LOPUKSI

Mainitsin luvussa 2.4, että lumilautailu on menettänyt alakulttuurimaista, kapinallista luonnettaan. Lumilautailu on nykyään suosittu laji ja harrastajia on paljon, eikä lumilautailun harrastaminen ole enää niin radikaalia. (Heino 2000, 178.) Laji on silti alakulttuuri, jonka sisällä pätevät omat säännöt ja hierarkiat. Tämä on noussut tuloksissani esille juurikin naisten maskuliinisuudessa sekä yleisesti laskijoiden tyyliin. Selvästikään lumilautailukulttuuriin - tai ainakaan siihen osaan todellisuutta, jonka Snowboarder Magazine tuottaa - ei kuulu feminiininen vaatetus. Jos lumilautailukulttuuriin olisi alunperin kuulunut toisenlainen tyyli, voisi myös Snowboarder Magazinenkin sukupuolen representaatio olla erilainen.

Sukupuoliteknologiana Snowboarder Magazine tuottaa siis toisaalta käsityksen lumilautailukulttuurin maskuliinisista miehistä ja naisista. Tarkoitan tällä sitä, että esimerkiksi pukeutumista ohjaa edelleen maskuliininen, yksinkertainen tyyli, joka määrittää lumilautailijoita sukupuoltensa edustajina. Aineiston perusteella sekä lumilautailevat miehet että naiset pukeutuvat maskuliinisesti, eikä feminiinistä koristeellisuutta ilmene kummallakaan (Rossi 2015, 58).

Toisaalta sukupuolella ei näytä olevan merkitystä, sillä aineistossa korostuu lumilautailu ja lumilautailijat, ei heidän sukupuolensa. Naisten esittäminen on kunnioittavaa, toisin kuin aiemmin jolloin heitä on halvennettu esittämällä heistä seksuaalisoituja kuvia tai vertaamalla heitä jatkuvasti miehiin (Thorpe 2008). Näin Snowboarder Magazine tuottaa kuvaa tasa-arvoisista sukupuolista eikä uusina vanhoja käytäntöjä. Lehti siis tuottaa toisaalta tasa-arvoa sukupuolten välille ja on näin edistämässä ajatusta tasa-arvoisemmasta lumilautailukulttuurista.

Sukupuoliteknologiana Snowboarder Magazine ei siis riko kummemmin niitä lumilautailukulttuurin piirteitä, joita Heino ja Thorpe ovat teksteissään avanneet (ks. luku 2.4). Aineistossa sukupuolten representaatiot ovat maskuliinisia, mutta tasa-arvoisia keskenään.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö sukupuolta ja sen vaikutuksia lajin sisällä voisi tutkia vielä jatkossakin. Eroja arvostuksessa ja esiintyvyydessä on tänäkin päivänä ja näihin syventyminen mahdollistaa niihin puuttumisen. Siksi olinkin iloinen kun tutkielmaani kirjoittaessa kuulin, että aiheesta (eli sukupuolten välisestä tasa-arvosta lumilautailukulttuurissa) on tulossa jakso lumilautailua käsittelevään ”Arktiset linjat” -podcastiin. Lisäksi lumilautailukulttuuria muistuttavasta skeittikulttuurista on tullut uusi sarja suosittuun suoratoistopalveluun, HBO:hon. Betty -niminen sarja käsittelee New Yorkin miesvaltaista skeittikulttuuria naisten näkökulmasta. Sukupuolten tasa-arvosta siis puhutaan näiden kulttuurien sisällä. Lumilautailun tulevaisuus sukupuolten tasa-arvon suhteen näyttääkin valoisalta: vaikka työtä riittää vielä, aiheesta puhuminen on jo askel lähempänä muutosta.

Lähteet

Aslama, M., 2006, *Sukupuoli numeroina*. Teoksessa Mäkelä, A., Puustinen, L., Ruoho, I. & Aslama, M. 2006. *Sukupuolishow: Johdatus feministiseen mediatutkimukseen*. Helsinki: Gaudeamus.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

Hebdige, D. 1993. *Subculture: The meaning of style*. Repr. London: Routledge.

Heino, R., 2000, *New Sports : What is So Punk about Snowboarding?* Journal of Sport and Social Issues.

Knuuttila, T. & Lehtinen, A. P. 2010. *Representaatio: Tiedon kivijalasta tieteiden työkaluksi*. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Kyrölä, K. 2006. *Ruumis, media ja ruumiinkuvat*. Teoksessa Mäkelä, A., Puustinen, L., Ruoho, I. & Aslama, M. 2006. *Sukupuolishow: Johdatus feministiseen mediatutkimukseen*. Helsinki: Gaudeamus.

Lindström, T., 2012, *Freestyle-lumilautailun sukupuoli*. Pro gradu -tutkielma, Lapin yliopisto.

Manner-Raappana, T. 2006, *Sukupuoli on rakennettu - joulunakin...* . Teoksessa Mäkiranta, M., Brusila, R., Koivurova, A., Manner-Raappana, T., Ulkuniemi, S., Nikula, S. & Laukkanen, M. 2006. *Kuvakulmia: Puheenvuoroja kuvista ja kuvallisesta kulttuurista*. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.

Mäkelä, A., Puustinen, L., Ruoho, I. & Aslama, M. 2006. *Sukupuolishow: Johdatus feministiseen mediatutkimukseen*. Helsinki: Gaudeamus.

Paasonen, S. 2012, *Sukupuoli ja representaatio*. Teoksessa Saresma, T., Rossi, L., Juvonen, T., Brunila, K., Engelberg, M., Eräsaari, L., . . . Naskali, P. 2012. *Käsikirja sukupuoleen*. Tampere: Vastapaino.

Paasonen, S. 2006, *Identiteetti internetissä*. Teoksessa Mäkelä, A., Puustinen, L., Ruoho, I. & Aslama, M. 2006. *Sukupuolishow: Johdatus feministiseen mediatutkimukseen*. Helsinki: Gaudeamus.

Rossi, L-M. 2003. *Heterotehdas: Televisiomainonta sukupuolituotantona*. Helsinki: Gaudeamus.

Rossi, L-M. 2006. *Mainonta sukupuolituotantona*. Teoksessa Mäkelä, A., Puustinen, L., Ruoho, I. & Aslama, M. 2006. *Sukupuolishow: Johdatus feministiseen mediatutkimukseen*. Helsinki: Gaudeamus.

Rossi, L-M. 2012. *Sukupuoli ja seksuaalisuus, erosta eroihin*. Teoksessa Teoksessa Saresma, T., Rossi, L., Juvonen, T., Brunila, K., Engelberg, M., Eräsaari, L., . . . Naskali, P. 2012. *Käsikirja sukupuoleen*. Tampere: Vastapaino.

Rossi, L-M. 2015. *Muuttuva sukupuoli: Seksuaalisuuden, luokan ja värin politiikkaa*. Helsinki: Gaudeamus.

Seppänen, J. 2005. *Visuaalinen kulttuuri: Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle*. Tampere: Vastapaino.

Siivonen, J. 2006. *Lohduttava ja piinaava naistenlehti*. Teoksessa Mäkelä, A., Puustinen, L., Ruoho, I. & Aslama, M. 2006. *Sukupuolishow: Johdatus feministiseen mediatutkimukseen*. Helsinki: Gaudeamus.

Thorpe, H. 2008. *Foucault, Technologies of Self, and the Media Discourses of Femininity in Snowboarding Culture*. Julkaisussa Journal of Sport & Social Issues Volume 32 Number 2, May 2008, Sage Publications

Thorpe, H. 2010, *Bourdieu, Gender Reflexivity, and Physical Culture: A Case of Masculinities in the Snowboarding Field*. Julkaisussa Journal of Sport and Social Issues Volume 34 Number 2, 2010, Sage Publications

Thorpe, H. & Wheaton, B. 2011. *'Generation X Games', Action sports and the Olympic Movement: Understanding the Cultural Politics of Incorporation*. Sage Publications

Turtiainen, J. 2005, *Hirviöitä ja bikinejä - urheilevat naiset maskuliinisuuden varjossa*. Teoksessa Marianna Laiho & Iiri Ruoho (toim.) *Median merkitsemät: Ruumis ja sukupuoli kuvassa*. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Vänskä, A. 2006. *Vikuroivia vilkaisuja: Ruumis, sukupuoli, seksuaalisuus ja visuaalisen kulttuurin tutkimus*. Helsinki: Taidehistorian seura.

Verkkolähteet

Fields, J. 8.12.2018, We Are the Future – The Pioneering Women of Equality in Snowboarding

<https://www.mountainlifemedia.ca/2018/12/we-are-the-future-the-pioneering-women-of-equality-in-snowboarding/> Haettu 25.3.2020

Miten valitset oikean kilpapuvun? Ostajan opas kilpauintiin

<https://www.aquanetti.fi/ohjeetkisapuvunvalintaan> (haettu 16.4.2020)

Reed, R. 30.9.2014, The 10 Best Snowboarding Instagrams

https://www.huffpost.com/entry/10-best-snowboarding-inst_b_5902422 Haettu 18.8.2019

Statistics

<https://www.fis-ski.com/DB/general/statistics.html?statistictype=athletes§orcode=SB&athletestype=licensed>

Kuvat

Kuva 1 (haettu 29.4.2020)

https://www.instagram.com/p/BukHKE_hd5x/?igshid=1xvuvkj0v1dwj

Kuva 2 (haettu 29.4.2020)

https://www.instagram.com/p/B0zFepthggJ/?utm_source=ig_web_copy_link

Kuva 3 (haettu 29.4.2020)

https://www.instagram.com/p/B0tQLcfcggyd/?utm_source=ig_web_copy_link

Kuva 4 (haettu 29.4.2020)

https://www.instagram.com/p/BzWh_BlhSCN/?utm_source=ig_web_copy_link

Kuva 5 (haettu 29.4.2020)

https://www.instagram.com/p/B5h-antBTCJ/?utm_source=ig_web_copy_link

Kuva 6 (haettu 29.4.2020)

<https://www.instagram.com/p/BsEZk8pBXQa/?igshid=1iwwqy8yqwphn>

Kuva 7 (haettu 29.4.2020)

https://www.instagram.com/p/B3lxO3DBkFW/?utm_source=ig_web_copy_link

Kuva 8 (haettu 29.4.2020)

https://www.instagram.com/p/ByLE2BXh7zk/?utm_source=ig_web_copy_link

Kuvat 9-11 (haettu 29.4.2020)

<https://www.instagram.com/p/Btem5A0BpJJ/>

Kuvat 12&13 (haettu 20.4.2020)

<https://www.instagram.com/p/Bue91PihMQz/?igshid=15aopsr295dt2>